

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Vuosaari vaikuttaa

RuutiBudjetin tiedonkeruu Vuosaassa

Marjo Degert

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 11 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Marjo Degert	Sivumäärä 43 ja 1 liitesivua
Työn nimi Vuosaari vaikuttaa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Juha Makkonen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsingin nuorisoasiainkeskus	
Tiivistelmä <p>RuutiBudjetti on osa Helsingin kaupungin osallistuvaa budjetointia, jonka ideana on mahdollistaa nuorten vaikuttaminen oman alueensa nuorisotyöhön sekä antaa mahdollisuus vaikuttaa heitä koskevien asioiden päätöksentekoon. Viisivaiheinen RuutiBudjetti järjestettiin pilottina ensimmäisen kerran vuonna 2013 ja on sittemmin ollut oleellinen osa nuorisotyön kehittämisprosessia. Opinnäytetyöni tilaajana toimii Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus ja aineisto kerättiin Vuosaaren nuorisotyöyksikön alueella keväällä 2016.</p> <p>Opinnäytetyössäni keskityin RuutiBudjetin ensimmäisen vaiheen tiedonkeruuseen, tiedonkeruumenetelmiin ja siitä saatuihin tuloksiin. Opinnäytetyöni pyrkii vastaamaan kysymyksiin kuinka nuorten oma vaikuttaminen Vuosaaren alueen nuorisotyön toimintaan toimii, mitkä asiat nuoret kokevat Vuosaaresa hyväksi ja missä on vielä kehittämisen varaa. Tekemäni tiedonkeruu toimii pohjana RuutiBudjetti 2017 työpajoille.</p> <p>RuutiBudjetin ensimmäisen vaiheen tiedonkeruussa on käytetty monia eri tiedonkeruumenetelmiä. Tänä vuonna tietoa kerättiin kuitenkin pääosin 7- ja 8-luokkalaisille jaetun avoimen kyselyn avulla. Avoimen kyselyyn vastasi noin 600 nuorta ja materiaalia kertyi runsaasti. Laaja vastausmäärä antaa tuloksille luotettavuutta. Osa vastauksista oli kuitenkin kirjoitettu epäselvästi tai yksisanaisesti jättäen vastaukset tulkinnanvaraisiksi, jonka vuoksi avointa kyselyä olisikin syytä muokata seuraavina vuosina.</p> <p>RuutiBudjetti kiinnosti nuoria ja tulokset olivat monipuolisia ja runsaita. RuutiBudjetti mahdollistaa nuorille äänen heitä koskevissa päätöksissä ja vahvistaa nuoren ymmärrystä omasta yhteiskunnallisesta vaikutusmahdollisuudestaan.</p>	
Asiasanat nuori, vaikuttaminen, osallisuus, aktiivinen kansalainen, osallistuva budjetointi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Marjo Degert	Number of Pages 43 + 1
Title Vuosaari affects	
Supervisor(s) Juha Makkonen	
Subscriber and/or Mentor Youth Department City of Helsinki, Kaisa Kivelä, Taru Sorsa	
Abstract RuutiBudget is part of City of Helsinki's participatory budgeting. The idea behind it is to make it possible for the youth to have an actual impact towards the decisions that are made on how to use the money that has been budgeted to the areas youth work and to generally have a voice to the decisions. RuutiBudget works in five steps and the pilot was in year 2013. Since then RuutiBudget has been an essential part of the youth work's development strategy. City of Helsinki youth department ordered this thesis and all the material for it was collected during the spring of 2016 in the area of Vuosaari youth work unit. In this thesis I focused on the first phase of RuutiBudget which is the process of collecting the data, including the method of collecting the data and to the results that came from the process. This thesis tries to provide answers on how the youth can influence and impact the youth work that is been done in their own environment, in this case in the Vuosaari youth work unit. This thesis also provides the data collected, the results on what was considered to be good and what still needs to be done to improve the youth work done in Vuosaari. The data collected will work as a basis to the RuutiBudget's next phase which is the workshop-phase. RuutiBudget uses many different types of collecting the data from the youth. This thesis mostly uses open survey or poll to collect the data and the main group has been students from the grades 7 and 8. Around 600 young people answered the survey and the material collected was vast. This high answering percentage gives the data collected and result that are gathered from it credibility. Still it has to be said that some of the answers were written in one word or vaguely leaving space for speculation and for this reason this type of survey needs to be modified next year to have even better results and to protect the surveys credibility. the youth felt interest towards RuutiBudget and answers and the results that came out of it were versatile and came high in numbers. RuutiBudget enables the youth to have a voice on the issues that affect their day to day life and strengthens their belief and understanding towards becoming an actual part of the society.	
Keywords Youth, influence, participation, active citizenship, participatory budgeting	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Keskeiset käsitteet	6
1.2 Osallistuva budjetointi	8
2 LAIT, SOPIMUKSET JA VELVOITTEET	9
2.1 Nuorisolaki	9
2.2 Kuntalaki	10
2.3 Kansainväliset sopimukset ja velvoitteet	10
2.3.1 Euroopan unioni	11
3 HELSINGIN NUORISOASIAINKESKUS	12
3.1 Helsingin nuorisoasiainkeskuksen organisaatio	13
4 MONINAINEN VAIKUTUSJÄRJESTELMÄ RUUTI	14
4.1 Ruudin Ydinryhmä	16
4.2 Päättäjämiitti	16
4.3 RuutiExpo	17
5 RUUTIBUDJETTI	18
5.1 RuutiBudjetin työvaiheet	18
6 OPINNÄYTETYÖNI AINEISTON KERÄSYMENETELMÄT	20
6.1 Tiedonkeruun suunnittelu ja toteutus	21
6.2 Karttatehtävä ja välituntitoiminta	23
7 TULOKSET JA ANALYSOINTI	23
7.1 Tiedonkeruutilaisuus	24
7.2 Nuoret ja hyvinvointi	25
7.3 Kesätyöt	26
7.4 Liikunta	28
7.5 Kaupallinen yhteistyö ja ajanviettopaikat	31
7.5.1 Kahvilat	31
7.5.2 Kauppakeskus Columbus	31
7.5.3 Yhteistyö verkostojen välillä	32
7.6 Kulttuuri	33
7.7 Ympäristö ja liikkuminen	34
8. JOHDOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	35
8.1 Tiedonkeruu	36
8.2 Vastausten analysointiprosessi	36
8.3 Tuloksista toimintaan	37
8.4 Tulevaisuuden kehittämishaasteet	38

LÄHTEET
LIITTEET

40
44

1 JOHDANTO

Kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta koskeva kuntalaki (410/2015) korostaa valtuuston velvoitteita huolehtia kunnan asukkaiden sekä palveluiden käyttäjien mahdollisuuksista osallistua sekä vaikuttaa kunnan toimintaan. Edistämisen keinoiksi laki määrittelee keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, mielipiteiden selvittämistä ja kuntalaisraateja. Näillä toimilla pyritään siis saamaan aikaan laajempaa palvelujen käyttäjien osallistamista kunnan toimielimiin ja niiden tuottamiin päätöksiin. Lisäksi kunta järjestää mahdollisuuden osallistua budjetin laatimiseen suunnittelemalla ja kehittämällä palveluita yhteistyössä kuntalaisten ja palveluiden kuluttajien kanssa sekä avustamalla asukkaiden ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden hoitoa.

Aihe opinnäytetyölleni syntyi alun perin suorittaessani opiskeluihin liittyvää kehittämisprojektia nuorisotalo Merirastissa. Kehittämisprojektin tarkoituksena oli kehittää ja lisätä tyttöjen toimintaa kyseisellä talolla. Kehittämisprojektin lisäksi olen asunut Vuosaarella lähes koko elämäni ajan ja olen toiminut tuntuolalaisena Vuosaaren nuorisotyöyksikössä, jonka pohjalta Vuosaaren nuorisotyöyksikön toimintatavat olivat minulle jo entuudestaan tutut. Nämä tekijät loivat pohjan opinnäytetyön aiheelle ja mahdollivat helpomman lähestymisen RuutiBudjettiin. Opinnäytetyöni tilaajana toimii Helsingin nuorisoasiainkeskus.

RuutiBudjetin ideana on saada nuoret kiinnostumaan ja osallistumaan oman alueensa päätöksentekoon. RuutiBudjetti on osa Helsingin kaupungin vuosittain laadittavaa budjettia, jonka käyttökohteista päättävät nuoret itse. RuutiBudjetti on siis käytännössä vuosittain toteutettava osallistuvan budjetoinnin menetelmä. Kirsi Korhonen kertoo artikkelissaan (Nuorten motiivit ja vaikuttajaryhmässä oppiminen), että vaikuttajaryhmälle tehdyn kyselyn mukaan nuoret osallistuivat vaikuttajaryhmän toimintaan erilaisien aktiviteettien järjestämisen perusteella. Tutkimuksen perusteella konkreettinen tekeminen edesauttaa yhteistoiminnallista oppimista. Nuoret kokevat oppivansa eniten sellaisista asioista, jotka he kokevat mielekkäinä ja joihin he ovat itse motivoituneita. (Korhonen, 2004, 117.)

Opinnäytetyössäni pyrin luomaan kokonaiskuvan Vuosaaren alueen toiminnasta ja vastaamaan kysymyksiin nuorten konkreettisista vaikuttamismahdollisuuksista alueen toimintaan. Opinnäytetyö on laadittu kvalitatiivisena tutkimuksena ja se käsittelee RuutiBudjettia osallistuvan budjetoinnin menetelmänä. Aineisto on kerätty vuosaarelaisilta 7.-8- luokkalaisilta kyselyn sekä osallistuvan havainnoinnin menetelmin. Aineisto kerättiin kevään 2016 aikana ja kerätyn materiaalin sekä siitä saatujen tulosten pohjalta lähdetään laatimaan vuoden 2017 RuutiBudjettia. Opinnäytetyöni keskittyy RuutiBudjetin ideoiden keruuvaiheeseen, joka on vuotuisen projektin ensimmäinen osa.

Tutkimukseni raportti etenee siten, että aluksi käyn läpi kansainvälisten lakien säädöksiä sekä tutkimukseni keskeiset käsitteet. Luvuissa 3 ja 4 käsittelen nuorisoasiainkeskusta organisaationa sekä esittelen vaikuttamisjärjestelmä Ruudin. Näiden lukujen jälkeen vuorossa on tutkimukseni toteuttaminen, aineiston esittely sekä analyysit. Lopuksi käsittelen tuloksia tutkimuskysymysteni näkökulmasta ja annan kehittämissuhteita RuutiBudjetin tiedonkeruulle. Pohdinta osiossa keskityn omaan ammatilliseen kehittämiseen.

Tutkimuskysymykset lyhyesti

- 1) Kuinka moni osallistuu Vuosaaren alueen päätöksentekoon RuutiBudjetin avulla?
- 2) Mitkä aiheet tuntuvat nuorista tärkeimmiltä?
- 3) Kiinnostaako vaikuttaminen nuoria?
- 4) Mikä koetaan hyväksi Vuosaaren alueen toiminnassa?
- 5) Millaisia epäkohtia Vuosaaren alueen toiminnassa nostettiin esiin?

1.1 Keskeiset käsitteet

Opinnäytetyöstä löytyy useita konkreettisia käsitteitä, joiden avaaminen helpottaa tutkimuksen luettavuutta ja auttaa ymmärtämään tutkimuksen termistöä. Tässä kappaleessa on eriteltyä ja yksinkertaistettuna käyty läpi tutkimuksen kannalta oleellisten termien määritelmät.

Nuori

Nuorella tarkoitetaan Suomen nuorisolain (2006/72) mukaan alle 29- vuotiasta. Opinnäytetyössäni puhun nuorista, joilla tarkoitan yleisesti alle 18- vuotiaita. Ruuti-Budjetista kerätyn aineiston kyselyn vastaajat ovat 7-8.- luokkalaisia.

Vaikuttaminen

Vaikuttamisella tarkoitan opinnäytetyössäni nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksen tekoon heitä koskevissa asioissa RuutiBudjetin, Ruuti- vaikuttamisjärjestelmän sekä yleisen nuorisotyön avulla. Vaikuttaminen ja osallistuminen kulkevat Laitisen (2002,10) mukaan käsi kädessä. Nuoret pääsevät vaikuttamaan erilaisten keinojen ja kanavien avulla ja vaikuttamiseen vaikuttaa asiaan osallistumisen taso.

Osallisuus

Osallisuus on Myllyniemen (2014,5) mukaan laaja käsite, joka sisältää yhteisöllisyyttä, osallistumista yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan, kuulumista sekä sosiaalisia suhteita. Aaro Harjun artikkelissa (2004), osallisuus jaetaan kahteen erilaiseen tapaan. Ei-osallinen tuntee olonsa ulkopuoliseksi, eikä koe osallisuuden tuomaa tunnetta. Suurimmaksi osin osallisuus on yhteenkuulumista yhteisöön sekä yhteiskuntaan. Harrastaminen, työnteko, osallistuminen sekä vaikuttaminen antavat valtaosalle suomalaisista osallisuuden tunteen.

Opinnäytetyössäni kuitenkin osallisuudella viitataan osallistumista yhteiskunnan päätöksentekoon sekä yhteisen hyvän tavoitteluun (Myllyniemi, 2014, 5). Osallisuus on poliittinen tavoite, jota valtio tukee erilaisten lakien ja asetusten avulla (Kiilakoski, Niivala, Ryyänen, Gretscher, Matthies, Mäntylä, Gellin, Jokinen, Lundblom, 2012, 250). Osallisuus mielletään useimmiten aktiivisena kansalaisena osallistumista yhteiskunnan asioihin (Myllyniemi, 2014, 5).

Aktiivinen kansalainen

Kansalainen-sana mielletään yleisesti valtion jäseneksi, lainkuulijaiseksi ”kunnan kansalaiseksi”. Virallisesti kansalaisuus on oikeusasema, jossa valtion kansalaisella on laissa määrättyjä oikeuksia mutta myös velvollisuuksia. (Harju, 2010, 90–91.) EU:n elinikäisen oppimisen tiedonannon mukaan *aktiivinen kansalainen* tarkoittaa ”kansalaisen osallistumista kulttuuri- ja talouselämään sekä poliittiseen, demokraatti-

seen ja yhteiskunnalliseen elämään yhteiskunnan kokonaisuudessa ja sen yhteisössä.” (Harju, 2010, 100.)

Osallistuva budjetointi

Osallistuva on ollut käytössä kansainvälisesti erivariaatioina jo 1980-luvun lopusta, mutta Suomen kuntatasolla menetelmä on uusi. Osallistuva budjetointi edesauttaa demokratiaa ja muuttaa politiikkaa avoimemmaksi sekä läpinäkyvämmäksi. Se vahvistaa kansalaisten osallisuutta sekä vaikuttamista päätöksenteossa ja edistää sitoutumista oman alueensa kehittämiseen. Hyviä esimerkkejä osallistamisen menetelmistä ovat asukastilaisuudet, äänestykset sekä osana Helsingin kaupungin talousarviota oleva RuutiBudjetti. (Tesoma 2016.)

1.2 Osallistuva budjetointi

Osallistuva budjetointi on saanut nykypäivän muotonsa Brasilian Porto Alegren kaupungissa. Toimintamalli tarjosi konkreettista ja sitovaa kanavaa budjetointiin, jolla edistettiin myös hallinnon läpinäkyvyyttä. Osallistuva budjetointi toimi vaihtoehtona perinteiselle julkishallinnolle ja levisi ympäri latinalaista Amerikkaa. Toimintamallia on hyödynnetty globaalisti viime vuosikymmenen aikana ja se on levinnyt kuntatasolta myös esimerkiksi valtion ja muiden organisaatioiden päätöksentekoon. Yhdistyneet Kansakunnat (YK) ylistää toimintamallia demokraattisen hallintatavan kehittäjänä. (Emobit Oy, Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto, 2016.)

Suomessa osallistuvaa budjetointia on käytetty Sitran varojen budjetoinnissa.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on käyttänyt osallistuvaa budjetointia menetelmänään jo vuonna 2012. Sitran perustaman Uusi demokratia-foorumien yhteydessä kokeiltiin osallistuvaa budjetointia, johon osallistui 29 foorumin jäsentä. Ideana oli päättää hankevarojen käytöstä, jolla pyritään tukemaan suomalaista demokratiaa edistäviä projekteja. (Emobit Oy, Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto 2016.)

Ensimmäinen vaihe oli ideankeruu, jonka avulla löydettiin 144 ideaa ja konkreettista hanketta. Foorumin osallistujat karsivat ehdotuksista 27 ideaa, jotka edistäisivät

suomalaista demokratiaa parhaiten. Kun hankkeet ja ideat oli valittu, lähdettiin avaamaan hankkeisiin käytettävää budjettia tarkemmin. Tämän tarkoituksena oli avata päätöksentekijöille kuinka isosta summasta oli kysymys suhteessa muuhun budjettiin ja mistä raha on tullut. (Nieminen 2012.)

Näin ollen kaikki 27 hanketta saivat mahdollisuuden hakea rahoitusta toimittamalla Sitraan hankesuunnitelman sekä budjetin. Lopulta kuitenkin 16 hanketta haki rahoitusta ja osallistui päätöksentekoon. Päätöksentekijöihin kuuluivat foorumin jäsenet, rahoituksen hakijat sekä foorumin järjestäjät. Ennen päätöksentekotilaisuutta kaikki päättäjät saivat tutustua hankkeisiin ja budjetteihin. Heille suotiin myös mahdollisuus avoimeen verkkokeskusteluun. Päätöksentekotilaisuudessa hankkeet esiteltiin ja niistä keskusteltiin avoimesti, jonka jälkeen päätöksentekijät äänestivät suljetussa äänestyksessä. (mt.)

2 LAIT, SOPIMUKSET JA VELVOITTEET

Opinnäytetyössä on käytetty lainsäädännöllisenä pohjana ja ohjeistuksena kahta merkittävää lainsäädännöllistä osiota, jotka ovat nuorisolaki ja kuntalaki. Näiden lakien sisäistäminen ovat pohja vaikuttamistoiminnalle ja oikeaoppiselle nuorisotyölle. Lisäksi Suomessa tehtävää nuorisotyötä ohjaavat kansainväliset sopimukset ja velvoitteet.

2.1 Nuorisolaki

Nuorisolaki (2006/72), joka määrittelee tavoitteet nuorten itsenäistymistä ja kasvua tukevista toiminnoista. Lisäksi sen tavoitteisiin kuuluvat nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen sekä nuorten kansalaisaktiivisuuden lisääminen ja sosiaalinen vahvistuminen. Tavoitteiden saavuttamisen lähtökohdiksi nuorisolaki määrittelee yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon, yhteisvastuun, yhteisöllisyyden sekä monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden. Lisäksi tavoitteiden saavuttamisen kriteereihin kuuluvat terveet elämäntavat ja ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

2.2 Kuntalaki

Kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta koskeva kuntalaki (410/2015) korostaa valtuuston velvoitteita huolehtia kunnan asukkaiden sekä palveluiden käyttäjien mahdollisuuksista osallistua sekä vaikuttaa kunnan toimintaan. Edistämisen keinoiksi laki määrittelee keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, mielipiteiden selvittämistä ja kuntalaisraateja. Näillä toimilla pyritään siis saamaan aikaan laajempaa palvelujen käyttäjien osallistamista kunnan toimielimiin ja niiden tuottamiin päätöksiin. Lisäksi kunta järjestää mahdollisuuden osallistua budjetin laatimiseen suunnittelemalla ja kehittämällä palveluita yhteistyössä kuntalaisten ja palveluiden kuluttajien kanssa sekä avustamalla asukkaiden ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden hoitoa.

2.3 Kansainväliset sopimukset ja velvoitteet

Suomen lakien lisäksi, nuorten kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi tuetaan myös Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) sekä Euroopan Unionin (EU) asettamilla laeilla sekä tavoitteilla.

YK:n yleismaailmallisen julistuksen 21. artiklan mukaan jokaisella on oikeus osallistua maansa hallitsemiseen joko välittömästi tai vapaasti valittujen edustajien välityksellä. Lisäksi jokaisella on yhtäläinen oikeus työskennellä maansa julkisissa toimissa. Julistus muistuttaa, että kansan tahto on hallitusvallan perusta; tämä tahto on ilmaisuttava määräaikaikaisilla ja aidoilla vaaleilla, joissa kaikilla on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus ja joissa äänestys on salainen tai muuta vaalivapauden turvaavaa menettelyä noudattava. (Unric, Yhdistyneiden Kansakuntien alueellinen tiedotuskeskus 2016.) Myös nuoret ovat Suomen kansalaisia, joiden mielipiteitä sekä tarpeita on kuunneltava. Vaikuttamisen sekä osallisuuden harjoittelu ovat tukipilareita aktiivisen kansalaisen kasvamisen polulla.

Yleismaailmallisen julistuksen 29. artikla puhuu ihmiset velvollisuuksista yhteiskuntaa kohtaan. Velvollisuudet antavat yksilöllisen vapauden ja kehitys on mahdollinen. Omia oikeuksiaan ja vapauttaan käyttäessä, kukaan ei ole muiden kuin sellaisten lailla säädettyjen rajoitusten alainen, joiden yksinomaisena tarkoituksena on turvata toisten oikeuksien ja vapauksien tunnustaminen ja kunnioittaminen sekä moraalinen,

julkisen järjestyksen ja yleisen hyvinvoinnin oikeutetut vaatimukset kansanvaltaisessa yhteiskunnassa.(mt.) Yleismaailmallisen julistuksen mukaan, aktiivisuus yhteiskunnassa on etuoikeuden lisäksi myös velvollisuus, jotta yhteiskunnan kehittäminen on mahdollista.

2.3.1 Euroopan unioni

Euroopan Unioni (EU) tukee myös eurooppalaisten nuorten kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi. Olennaisessa osassa osaamistaloudessa ovat yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen asema sekä nuoriso- ja urheilupolitiikka. Ne tukevat kasvua ja työllisyyttä edistämällä väestön pätevoitymistä sekä sopeutumiskykyä, mutta vahvistavat myös sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja aktiivista kansalaisuutta EU:ssa. Se myös kehittää ja vahvistaa erilaisten ohjelmien avulla alojen eurooppalaista ulottuvuutta, kannustaa kansainväliseen yhteistyöhön sekä edistää liikkuvuutta. (EUROPA, 2016.)

Euroopan Unionin lainsäädäntö tiivistää nuoriin suunnatut kehotukset. EU-maita kehotetaan tunnistamaan vaaratekijät, jotka saattavat rajoittaa nuorten sosiaalisen ja poliittisen elämän osallisuutta. Estoihin pyritään puuttumaan ja ennaltaehkäisemään. Nuorille annetaan tukea työelämässä edistämällä nuorten työskentelyä hyvissä työpaikoissa, jotka mahdollistavat nuorille sosiaaliturvan sekä kunnollisen palkkion työstään. Lisäksi syrjäytymisen ennaltaehkäisy sekä aktiivisuuden mahdollistaminen yhteiskunnassa ovat osa EU-maita koskevia kehotuksia. Sekä EU-maita että Euroopan komissiota kehotetaan nuorisoon kohdistuvan työn tukemista sekä edistämään nuorten itsenäistymistä ja osallistumista sosiaaliseen ja poliittiseen yhteiskuntaan. Lisäksi EU-maita, Euroopan komissiota ja nuorisojärjestöjä kehotetaan hyödyntämään Erasmus+-ohjelmaa. Hyödyllisten käytänteiden jakaminen EU-maiden välillä, jotta nuorten itsenäistymistä ja kansalaisyhteiskuntaan osallistumista voidaan tukea parhaiten keinoilla. Euroopan komissiota kehotetaan tutkimaan ja analysoimaan konflikteja, jotka rajoittavat nuorille osoitettuja oikeuksia. Lisäksi sen tehtäviin kuuluu eri lähestymistapojen vahvistaminen nuorisopolitiikassa sekä kehittämään toimenpiteitä, joilla turvataan nuorten osallistuminen Euroopan demokratian toteuttamiseen. (Euroopan Unionin neuvosto 2015.)

Euroopan Unionin nuorisostrategia on laadittu vuosille 2010–2018 ja se on hyväksytty EU:n ministereiden kesken. Nuorisostrategian päätavoitteet ovat tuottaa lisää ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia nuorille koulutuksessa sekä työmarkkinoilla sekä rohkaista nuoria aktiivisesti osallistumaan yhteiskunnassa.

Tavoitteiden saavuttamiseen on kaksi lähestymistapaa. Ensimmäinen on erityiset nuorisoaloitteet, jotka ovat edistävät nuorten non-formaalia oppimista, osallistumista, vapaaehtoistyötä, nuorisotyötä, liikkuvuutta sekä tietoa. Toinen lähestymistapa on yleisempi monialaisia aloitteita, jotka varmistavat, että nuorten mielipiteet tulevat kuulluksi kun suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan tekoja, joilla on merkittävä vaikutus nuoriin, kuten koulutus, työllisyys tai terveys ja hyvinvointi. (Euroopan komissio 2016.)

Euroopan Unionin nuorisostrategia jakaa aloitteet kahdeksaan alueeseen, joita ovat koulutus ja harjoittelu, työllisyys ja yrittäjyys, terveys ja hyvinvointi, osallistuminen, vapaaehtoistoiminta, sosiaalinen osallistuminen, nuoret ja maailma sekä luovuus ja kulttuuri.(mt.)

3 HELSINGIN NUORISOASIAINKESKUS

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen peruspilareina ovat kulttuuripalveluiden sekä harrastusten tuottaminen yhteistyössä nuorten kanssa. Lisäksi Nuorisoasiainkeskus pyrkii kasvattamaan nuorista aktiivisia kansalaisia.(Nuorisoasiainkeskus 2015b.)

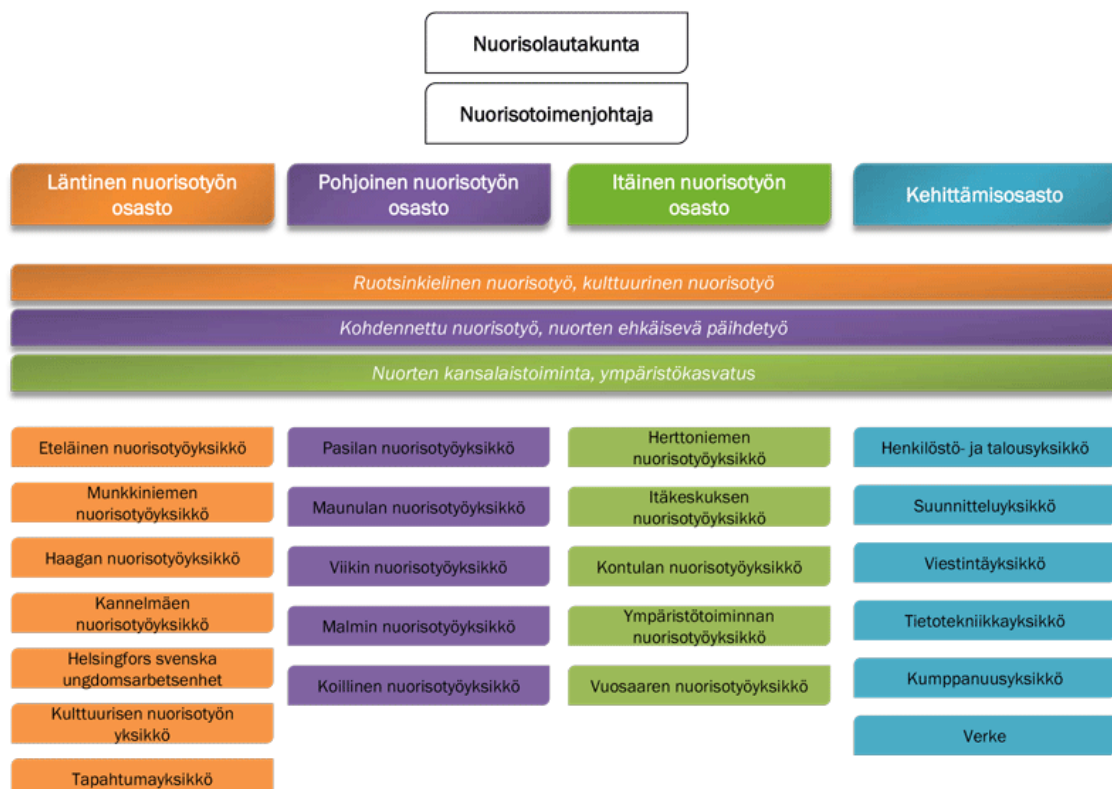
Nuorisoasiainkeskuksen visiona on mahdollistaa kaverisuhteiden muodostaminen, tekemisen löytämisen sekä kokemuksen tärkeydestä. Toiminta-ajatuksena on syrjäytymisen ehkäiseminen tukemalla ja toimimalla siellä missä on eniten tarvetta. Lisäksi tavoitteena on asuinalueiden ja koko Helsingin alueen toiminnan kehittäminen nuorten tarpeiden ja toiveiden mukaan yhdessä nuorten kanssa. (Nuorisoasiainkeskus 2015c.)

Nuorisoasiainkeskuksen toimipisteitä löytyy 60 eri puolilta Helsinkiä. Perus nuorisotaloilla tapahtuvan nuorisotyön lisäksi, nuorisotyötä tehdään muissa toimipaikoissa sekä erilaisten projektien äärellä. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus tukee myös nuorisojärjestöjä sekä nuorten ryhmiä esimerkiksi tarjoamalla käyttövuoroja tiloistaan.

Helsingin kaupungin organisaatiossa nuorisoasiainkeskus kuuluu sivistystoimen alaisuuteen. Poliittisesti valittu nuorisolautakunta ohjaa toimintaa ja nuorisoasiainkeskusta johtaa nuorisotoimen johtaja. Vuosibudjetti on nuorisoasiainkeskuksella noin 31. milj. euroa. (Nuorisoasiainkeskus 2015b.)

3.1 Helsingin nuorisoasiainkeskuksen organisaatio

Nuorisoasiainkeskus on kokenut organisaatiouudistuksen vuonna 2016. Nuorisoasiainkeskus on jaettu neljään osastoon; läntinen nuorisotyön osasto, pohjoinen nuorisotyön osasto, itäinen nuorisotyön osasto sekä kehittämisosasto.

(Kuva 1. Nuorisoasiainkeskuksen organisaatio / Nuorisoasiainkeskus 2015a)

Kehittämisosastosta löytyy kuusi eri alaosastoa, jotka vastaavat mm. nuorisoasiainkeskuksen viestinnästä, tietotekniikkapalveluista sekä henkilöstö- ja taloushallinnon

palveluista. Suunnitteluyksikössä huolehditaan johtamisen tukemisesta, tiloista sekä strategisesta kehittämisestä. Kansainvälisen toiminnan koordinointi, järjestöjen tukien ja avustusten järjestäminen sekä nuorisotyölliset hankinnat kuuluvat kehittämisosaston kumppanuusyksikön toimiin. Yksi ajankohtaisimmista yksiköistä on verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämisskeskus eli Verke.(Nuorisoasiainkeskus 2015a.) Verkkonuorisotyön merkitys on kasvava, sillä nuoret viettävät vapaa-aikaansa useissa eri verkkoympäristöissä esimerkiksi Facebookissa sekä muissa sosiaalisen median kanavilla.

Kolme muuta osastoa koostuvat eripuolilla Helsinkiä sijaitsevista nuorisoyksiköistä. Niiden lisäksi jokaisella osastolla on oma vastuualueensa Helsingin alueella. Läntiseen nuorisotyön osastoon kuuluvat neljä eri nuorisotyön yksikköä Länsi- ja Etelä-Helsingissä. Osasto vastaa kulttuurisen nuorisotyön, ruotsinkielisen nuorisotyön tukemisesta, kehittämisestä sekä tapahtumien tuottamisesta Helsingissä. Lisäksi osaston vastuualueeseen kuuluu liikennekasvatuksen koordinointi, tanssitoiminta ja matalan kynnyksen liikuntatoiminta. Asemanseutu, Ohjaamo, romanityö sekä Maahanmuuttajanuorten Helsinki- hanke ovat osa Läntistä nuorisotyöosastoa.(mt.) Pohjoisen nuorisotyön osastoon kuuluu viisi nuorisotyöyksikköä ja se toimii Pohjois- ja Koillis-Helsingin alueella. Pohjoinen nuorisotyön osasto on vastuussa kohdennetusta nuorisotyöstä sekä ehkäisevästä päihdetyöstä koko Helsingin alueella. (mt.) Viimeisempänä muttei vähäisimpänä Itäinen nuorisotyön osasto, joka toimii Itä- ja Kaakkois-Helsingin alueella. Itäiseen nuorisotyöosastoon kuuluu neljä nuorisotyöyksikköä. Vastuualueena Itäisellä nuorisotyön osastolla on ympäristökasvatus, lomaajantoiminnan kehittäminen sekä nuorten kansalaistoiminta. (mt.) Suoritin opinnäytetyöni nimenomaan Itäiseen nuorisotyön osastoon kuuluvassa Vuosaaren nuorisotyöyksikössä. Opinnäytetyöni tehtiin vaikuttamisjärjestelmä Ruutiin linkittyvästä RuutiBudjetista.

4 MONINAINEN VAIKUTUSJÄRJESTELMÄ RUUTI

Kunnanlain 26. pykälä (410/2015) varmistaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikunnassaan ja kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä sekä huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Ryhmälle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, jotka ovat nuorisovaltuuston mielestä lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Vaasaan ja ainakin sataan muuhun Suomen kuntaan on perustettu tai perusteilla nuorille suunnattu lähi- ja käyttäjädemokraattinen vaikuttamisjärjestelmä. Kunnan organisoimana nuorten vaikuttamistoiminta on kuntayhteisössä tapahtuvaa puoluepoliittisesti sitoutumatonta lähi- ja/tai käyttäjädemokraattista, tietyille ikäryhmälle suunnattua osallistumis- ja vaikuttamistoimintaa. (Gretschel, 2002, 48)

Helsingin kaupunginhallitus päätti 13.6.2011 ottaa käyttöön nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin. Samalla kaupunginhallitus kehotti kaikkia kaupungin virastoja ja laitoksia hyödyntämään Ruudin eri toimintoja niiden valmistellessa nuoria koskevia asioita sekä ottamaan päätöksenteossa huomioon nuorten kuulemisessa esille tulleet seikat. Ruuti – järjestelmää valmistellessa on kuultu helsinkiläisiä nuoria ja nuorisjärjestöjä. (Nuorisoasiainkeskus 2016c.)

Ruuti- vaikuttamisjärjestelmä koostuu RuutiExpost, Ruudin ydinryhmästä, Päättäjämiiitistä, koulujen oppilaskunnista, oppilaskuntapäivistä, ruuti.net- verkkoympäristöstä ja aloitekanavasta, toimintaryhmistä sekä vuorovaikutussuunnitelmasta. Vaikuttamisjärjestelmä Ruuti toimii helsinkiläisten nuorten megafonina. Ruudin tarkoitus on saada helsinkiläisten nuorten ääni kuulumaan kunnan päätöksen teossa.

Kaikki Helsingin kaupungin hallintokunnat ovat sitoutuneet järjestelmään. Kuulemisen lisäksi, Ruuti tukee ja kehittää aktiivista toimintaa, jossa nuoret tai nuorten ryhmät pyrkivät vaikuttamaan itseään laajempiin asioihin. Se on toimimista asioiden puolesta joko muutoksen aikaansaamiseksi tai olemassa olevan hyvän tilanteen säilyttämiseksi. Ruuti tukee ja kannustaa nuoria kehittämään lähiympäristöään tai koko kaupunkia omalla tyylillään. (Nuorisoasiainkeskus 2014.)

Ruudin keskeisiin tavoitteisiin kuuluu hyvä kokemus vaikuttamisesta mahdollisimman monelle nuorelle ja se pyrkii tukemaan erilaisia toimimisen tapoja. Ruuti pyrkii luomaan matalampaa kynnystä vaikuttamiselle, sekä uusia tapoja käydä keskustelua nuorten ja päättäjien välillä. (mt.) Nuorten osallistaminen sekä vaikuttaminen ovat avain asemassa aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamisella. Ruuti on laaja vaikuttamisjärjestelmänä ja se on saanut aikaan paljon. Muutamana esimerkkinä Ruuti-toiminnan onnistumisista ovat Jakomäen graffitaita (2013), kesätyöseteli (2014) sekä varavaltuutetun kanssa yhteistyössä tehty valtuustoaloite TET-jaksojen tarjonnasta lukioissa. (mt.)

4.1 Ruudin Ydinryhmä

Ruudin Ydinryhmä on 13–17-vuotiaista nuorista koostuva 20 henkilön ryhmä, jonka tarkoituksena on pitää huolta ruudin toiminnasta ja toimivuudesta yhdessä nuorisosiainkeskuksen kanssa. Kuka vain nuorista voi asettua ehdolle Ruudin ydinryhmään, ja vuosittain äänestetään uusi joukko huolehtimaan asioista. Ruudin ydinryhmäläiset ovat mukana mm. toteuttamassa vaikuttamistapahtumia ja pääsevät vaikuttamaan siihen, mistä aiheista on tarve keskustella ja neuvotella päättäjien kanssa. Ydinryhmä tapaa säännöllisesti nuorisotoimenjohtajaa ja tuovat esille keskustelunaiheita nuorten aloitteista. Ydinryhmäläiset ovat myös mukana RuutiBudjetin toimintasuunnitelmien toteutuksessa, toimivat nuorten ohjaus- ja palveluverkostoissa ja lisäksi edistävät nuorten hyvinvointikertomuksen työstämistä. Ruudin ydinryhmän työskentelyä ohjaa tehtävään nimitetty nuoriso-ohjaaja. (Nuorisosiainkeskus 2016b.)

4.2 Päättäjämiitti

Päättäjämiitti on joka keväinen vaikuttamistapahtuma, jossa nuoret pääsevät edistämään heille tärkeitä asioita päättäjien kanssa. Miittiin osallistuu nuorten lisäksi päättäjiä sekä kaupungin työntekijöitä. Vuonna 2016 nuoret ovat päättäneet teemoiksi seuraavaa

1. **Nuorten tilat ja tapahtumat.** Millaisia nuorten tiloja Helsinkiin tarvitaan? Entä nykyiset tilat – pitäisikö joitain nykyisiä tiloja kunnostaa tai voisiko joistain tiloista luopua kokonaan uusien tieltä? Millaisia tapahtumia nuoret haluavat Helsinkiin?

2. **Nuorten vapaa-aika ja liikuntamahdollisuudet.** Monet liikuntapaikat ovat maksullisia ja vuoroista suuri osa on urheiluseurojen käytössä. Minne nuoret voivat mennä harrastamaan silloin, jos eivät ole mukana seuratoiminnassa? Lähiöiden liikuntamahdollisuuksia tulisi lisätä. Minne ja millaisia harrastuspaikkoja kaivataan? Millaista ohjattua vapaa-ajantoimintaa nuoret haluavat?
3. **Kaupunkiympäristö ja viihtyvyys.** Millainen on nuorten ihannehelsingin kaupunkikuva? Miten taiteen – erityisesti nuorten taiteen – tulisi näkyä katukuvassa? Miten kaupungin turvallisuutta voisi parantaa? Entä siisteyttä? Kuinka suuri merkitys nuorille on luonnolla ja viheralueilla?
4. **Nuorten itsenäistyminen.** Suuri osa kaupungin kesätyöpaikoista on korva-merkitty 16-17 -vuotiaille. Pitäisikö kaupungin tarjota enemmän työpaikkoja myös tätä nuoremmille? Entä ilta- ja viikonlopputöitä? Miten TET -harjoitteluja pitäisi kehittää? Miten nuoret voisivat nykyistä paremmin oppia itsenäistymisessä tarvittavia taitoja? Mitä uusista asumiskokeiluista voidaan oppia?
5. **Julkinen liikenne Helsingissä.** Miten kaupungin julkinen liikenne toimii? Onko joukkoliikenne riittävän sujuvaa ja kattavaa? Onko yömetron tapaisille kokeiluille tai toimintamalleille kysyntää? Ovatko lippujen hinnat nuorten mielestä kohdallaan?
6. **Osallisuus kouluissa.** Miten koulujen oppilaskunta- ja opiskelijakuntatoimintaa pitäisi kehittää? Entä tutor- ja tukioppilastoimintaa? Mikä on niiden rooli koulun arjessa? Miten oppilaat voitaisiin saada paremmin mukaan päättämään opetuksen rakenteesta ja käytetyistä opetusmenetelmistä?
7. **Teknologian käyttö kouluissa.** Sähköiset oppimateriaalit tekevät tuloaan niin perusopetukseen kuin toiselle asteelle. Millaisia kehitystarpeita nuoret näkevät käytännöissä? Miten sähköiset ylioppilaskirjoitukset vaikuttavat koko koulutuspolkuun? Pitäisikö nuorten omia laitteita käyttää enemmän oppimisen tukena? Tukevatko oppilaitosten käyttämät oppimisalustat teknologian käyttöä opetuksessa?
8. **Yhdenvertaisuus kouluissa.** Ottavatko koulut ja oppilaitokset riittävästi huomioon opetuksessa ja käytännön järjestelyissä sukupuolten moninaisuuden? Ovatko opetuksen sisällöt sukupuolineutraaleja? Ovatko äidinkielet tasavertaisessa asemassa opetuksessa? Pitäisikö uskonnonopetuksen sijaan tarjota kaikille enemmän kulttuurista ja maailmankuvaa avartavaa opetusta?
(Nuorisoasiainkeskus 2016a.)

4.3 RuutiExpo

RuutiExpo on nuorten, kaupungin päättäjien, järjestöjen, virastojen sekä muiden toimijoiden tapaamispaikka ja vaikuttamistapahtuma. Joka syksyisillä messuilla vuorovaikutus on tärkeässä roolissa – nuoret sekä päättäjät kysyvät, vastaavat ja kertovat oman mielipiteensä. RuutiExpo esittelee nuorille vaikutusmahdollisuuksia Helsingissä, ja nuoret pääsevät vaikuttamaan oman kaupunkinsa päätöksentekoon. Tavoitteena löytää jokaiselle halukkaalle nuorelle oma tapa vaikuttaa. RuutiExpo on myös Ruudin ydinryhmän vaalien äänestyksen startti ja kaikki ehdokkaat ovat tavattavissa Expossa. RuutiExpon ohjelma on suunnattu 13–20-vuotiaille nuorille. RuutiExpo ei

ole pelkästään nuorisoasiankeskuksen ja opetusviraston hanke, vaan mukana on monipuolinen joukko toimijoita kaupungin virastoista kansalaisjärjestöihin. (Nuorisoasiainkeskus 2016e.)

5 RUUTIBUDJETTI

RuutiBudjetti on osallistavaa budjetointia nuorisoasiainkeskuksessa ja se on osa Helsingin kaupungin budjettia. Ruutibudjetin ideana on osallistaa nuoret päätöksen tekoon omalla alueellaan. Ruutibudjetti on monivaiheinen ja vuosittainen projekti alueen yläkouluissa, ja tavoitteena on osallistaa mahdollisimman moni nuori. Ruutibudjetissa kerätään tietoa sekä ideoita yläkouluikäisiltä ja projektin lopussa nuoret äänestävät tärkeimmistä ideoista seuraavan vuoden toteutukseen. Ruutibudjetin avulla nuoret pääsevät vaikuttamaan oman alueensa viihtyvyyteen, harrastusmahdollisuuksiin sekä vapaa-ajan toimintaan. (Nuorisoasiainkeskus 2016c.) Nuorisolain 8 § mukaan nuoria tulee kuulla heitä koskevissa asioissa ja heille on järjestettävä mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista politiikkaa sekä nuorisotyötä koskevien asioiden käsittelyyn (2006/72). Ruutibudjetti antaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa alueensa nuorisotyön toimenkuvaan ja tukee näin nuorten kasvamista aktiivisiksi kansalaisiksi. Vuosaaren toiminnanjohtajan Kaisa Kivelän mukaan, Vuosaaren nuorisotyöyksikkö on käyttänyt Ruudin toimenpiteisiin ja aloitteisiin tänä vuonna 8 603,03 euroa (tilanne 23.11.16). Summaan ei sisälly ohjaajien työtunnit.

5.1 RuutiBudjetin työvaiheet

Ruutibudjetti on monivaiheinen prosessi ja se sisältää monia eri työvaiheita. Kaikki työvaiheet tehdään yhdessä nuorten kanssa, nuoria tukien. Ensimmäinen työvaihe on tiedonkeruu. Sari Granön opinnäytetyön mukaan, Tiedonkeruuvaiheella pyritään puhtaan tiedonkeruun lisäksi tuomaan esiin ja tutuksi nuorille sekä toimijoille mitä RuutiBudjetti varsinaisesti on ja mihin sillä pyritään (Gräno, Sari 2015, 49).

Tiedonkeruu vaihe on yksi tärkeimmistä vaiheista. Tiedonkeruuseen käytetään erilaisia menetelmiä sekä ideoita ja pajoja. Esimerkiksi Munkkiniemen nuorisoyksikkö ra-

kensi yhteistyössä seurakunnan nuorisotyöntekijöiden sekä Liikennekaupungin kanssa, RuBuFestin Pikku Huopalahden nuorisotalolle. RuBuFesteillä oli monia eripisteitä eri aiheineen (Alatalo-Abubakar 2016.) Vuosaaren nuorisoyksikkö, josta kerron enemmän myöhemmin, kiersi yläkouluja kyselylomakkeen sekä osallistavan kartta-tehtävän kanssa. Tärkeintä on kuitenkin tarvittavan tiedon kerääminen nuorilta, sekä mahdollisen turhan tiedon minimointi. Turhalla tiedolla tarkoitetaan tietoa, joka jo tiedetään.

Tiedonkeruun jälkeen tulokset kootaan yhteen ja lähdetään toteuttamaan intensiivistä työpajaosuutta. Ennen työpajoja on tärkeä tehdä nuorille selväksi mitä RuutiBudjetti on ja kuinka sen vaiheet etenevät. Työpajoissa nuorten tulee ottaa huomioon tuotos-ten tavoitteet sekä taustalla olevan aineiston synty. Ideana on suunnitella toteutettavia tuotoksia, jotka koskevat koko alueen nuorten elämää, eikä vain yhtä nuorta tai yhtä kaveriporukkaa. (Gräno 2015, 52.) On otettava myös huomioon, että kaikkia ideoita ei voida toteuttaa Helsingin kaupungin myöntämällä budjetilla. Lisäksi työpaja vaiheessa on tärkeää muistaa mahdolliset toimijat sekä yhteistyökumppanit.

Päätösvaltaan kuuluvat ja kuulumattomat toimenpiteet pyritään luokittelemaan toisistaan erilleen kahteen erilliseen luokkaan työpajojen jälkeen valikoiduista toimenpide-ehdotuksista. Vasta tämän jälkeen siirrytään kouluäänestyksiin. Kaikki sellaiset aloitteet, joilla pyritään nuorten hyvinvoinnin parantamiseen käyttämällä budjetista saatuja varoja, joko suoralla toiminnalla tai muilla keinoin, kuuluvat luokittelun piiriin. Kaikki ehdotukset ovat hinnoiteltu kahdella tapaa. Nuorisotyöntekijöiden työviikkojen tarve toimenpiteen suorittamiseksi on laskettu vuositasolla ja tämän lisäksi koko toimenpiteen kokonaiskustannusarvio on laadittu erikseen. Näillä toimin pyritään viemään toimenpide-ehdotukset edelleen kohti nuorisotyöyksikön budjetin lopullista laatimista. Toimimalla edellä mainitulla tavalla pyritään ehkäisemään budjetin ylittyminen ja nuorten toiminnan muuttuminen pelkäksi toimintasuunnitelmaksi. Nuoret voivat myös itse tarkastella budjettia ostojen ja työvoiman suhteen. (mt., 57.) RuutiBudjetin päätösvaiheessa äänestetään toimenpide-ehdotusten kesken. Äänestys tapahtuu alueen kouluilla ja tarkoituksena on saada mahdollisimman moni alueen nuori äänestämään. Eniten ääniä saaneet ehdotukset toteutetaan seuraavan vuoden nuorisotyössä. (Nuorisoasiainkeskus 2016d.)

Neuvottelutoimikunta koostuu prosessiin mukaan lähteneistä nuorista, eniten ääniä saaneiden ehdotusten mahdollisista yhteistyökumppaneista, sekä budjetista vastaavasta esimiehestä. Neuvottelutoimikunta käy läpi eniten ääniä saaneet ehdotukset ja pohtii jatkotoimenpiteitä ja asian edistämistä, jos idea on reilusti yli budjetin. (Gräno, 2015,59–60.) Hyvänä esimerkkinä omasta aineistostani on kaupunginosan kehittäminen, jossa toiveena oli muuttaa hiekkapohjaiset jalkapallokentät tekonurmiksi. Tarkennan vielä, että aineistoni on tiedonkeruu vaiheesta, eikä kyseistä ehdotuksesta ole vielä äänestetty.

Kuva 2. RuutiBudjetin perusmallin vuoden kierto.

6 OPINNÄYTETYÖNI AINEISTON KERÄSYMENETELMÄT

Opinnäytetyöni aineisto on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, jonka ideana on todellisen elämän kuvaaminen ja huonosti tunnettujen aiheiden ymmärtäminen. Kvalitatiivinen tutkimus soveltui tarkoitukseemme hankkia mahdollisimman paljon tietoa nuorilta. Laadullisen tutkimuksen ominaisuuksiin kuuluvat tutkijan läheisyys sekä mahdollinen osallistuminen toimintaan. Laadullisia tutkimusmenetelmiä ovat teema-, ryhmä-, ja avoinhaastattelu sekä osallistuva havainnointi. (Ojasalo, Moilanen, Rita-lahti 2009, 94.)

Opinnäytetyöni aineisto kerättiin paperisen kyselylomakkeen (Liite 1), Postit- kartta-tehtävän sekä välituntitoiminnan postereiden avulla. Aineistot kerättiin keväällä 2016 Vuosaaren alueella, neljän koulun 7.-8- luokkalaisilta osana RuutiBudjettia. Kyseessä oli monivaiheisen RuutiBudjetin tiedonkeruuvaihe, jossa tavoiteltiin uutta tietoa nuorten toiveista sekä puutteista asuinalueellaan.

6.1 Tiedonkeruun suunnittelu ja toteutus

Vuonna 2015 organisaatiomuutoksen ohessa Helsingin nuorisosiainkeskus muutti toimintakykyajattelunsa palvelukeskeisyydestä ihmiskeskeisyyteen. Nuorisotoimen työn pääkohteeksi muokkautuivat seitsemän mahdollisuutta, joita jokaisella nuorella tulisi olla omalla asuinalueellaan ja, joita nuorisotoimi pyrkii tukemaan. (Laitio, 2015.)

1. Mahdollisuus viettää aikaa muiden nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita
2. Mahdollisuus liikuntaan
3. Mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria
4. Mahdollisuus oppia uutta ja vahvistaa omia taitojaan
5. Mahdollisuus muodostaa kaverisuhteita
6. Mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa ympäristöönsä
7. Mahdollisuus saada apua ja tukea

Näiden mahdollisuuksien pohjalta suunnittelimme kyselylomakkeen, jonka kysymyksiin vastattiin avoimesti. Kyselytutkimus on yksi yleisimmistä tiedonhankinta menetelmistä ja mahdollistaa laajan tutkimusaineiston keräämisen suurelta määrältä ihmisiä (Ojasalo ym. 2009, 108). Tarkoituksena oli kerätä mahdollisimman paljon uutta tietoa. Kyselylomakkeen kysymysten sekä apukysymysten laatiminen oli haastavaa,

koska RuutiBudjetissa on kysymys nuorten vaikuttamisesta päätöksentekoon. Päädyimme avoimiin kysymyksiin strukturoitujen eli valmiiden vastausvaihtoehtojen sijaan, sillä vaikuttamista nuorten mielipiteisiin ja vastauksiin pyrittiin välttämään. Tutkimustulosten ja vastausten luotettavuus riippuu siitä, millaisia kysymyksiä kyselyssä esitetään ja mitkä tekijät vaikuttavat vastauksiin. Nuorisotyöntekijöiden ja vastaajien vuorovaikutuksesta on hyötyä avoimessa kyselyssä. Riskinä on ohjaajien vaikutus annettuihin vastauksiin. (mt.) Siksi sekä kyselyn kysymykset, että apukysymykset tuli laatia tarkoin. Nuorisotyöntekijöinä pyrimme saamaan mahdollisimman paljon keskustelua aikaan kyselytunneilla rohkaisemalla nuoria kertomaan mielipiteensä. Emme kuitenkaan puuttuneet liikaa keskustelun kulkuun, jotta tieto pysyisi nuorten tuottamana eikä nuorisotyöntekijän ohjailemana. Lisäksi 45 minuutin tutkimusaika on todella lyhyt verrattuna siihen, kuinka paljon tietoa tarvittiin.

Kyselylomake koostui seitsemästä mahdollisuudesta, joista ohjaajat yhdessä nuorten kanssa keskustelivat. Mahdollisuuksien ympärille laadittiin avaavia apukysymyksiä, esimerkiksi mahdollisuus liikuntaan. Onko sinulla mahdollisuus liikkua, missä sinun on mahdollista liikkua, jos se ei ole mahdollista, miksi ei, mitä puuttuu?

Käytimme tiedonkeruu vaiheessa myös havainnointia eli observointia, joka soveltuu kyselyn lisänä ja tukena. Se auttaa täydentämään kyselyä ja havainnointia on mahdollista käyttää kun kehittämiskohteena on ympäristö. Havainnoinnin järjestelmällisyys on tärkeää, ja tulokset rekisteröidään mahdollisimman pian muistiin (Ojasalo ym. 2009,103–104.) Tästä johtuen, jokaisella tunnilla yksi nuorisotyöntekijöistä toimi havainnoitsijana ja merkitsi omaan kyselylomakkeeseensa nuorten ideoita, toiveita sekä puutteita, jotta tieto tulisi varmasti dokumentoitua.

Tiedonkeruu tapahtui yhteistyössä Vuosaaren alueen yläkouluissa, yksi luokka kerrallaan. Jokaiselle luokalle oli varattu 45 minuuttia aikaa. Koska toimintaympäristönä toimi koulu, kuvasimme lyhyen videon näytettäväksi jokaisen tunnin alkuun. Videon tarkoituksena oli ohjata nuoret pois koulumaailman luomista paineista vastata oikein. RuutiBudjetin tiedonkeruu vaiheessa ei ole kysymys oikein ja väärin vastaamisesta, vaan nuoren omasta kokemuksen ja tiedon tuomasta mielipiteestä. Nuorisotyöntekijä ei ole opettaja, joten asetelma piti saada rennommaksi, jotta nuorilla olisi matalampi kynnyks osallistua aktiivisemmin.

Sukupolvirakenteet kouluissa perustuvat siihen, että pieni määrä aikuisia saa koulutettua suhteessa suuren määrän nuoria. Toiminta kehittyy instituution määrittämien jäsenten roolien varassa. Koulumaailmassa odotetaan noudatettavan pysyviä ja ennalta sovittuja rooleja. Kouluissa työskentelevät nuoret sekä aikuiset joutuvat sovitamaan oman toimintansa jo ennalta määrättyyn muottiin. Erityisesti itse opetusta on raamitettu huolellisesti. (Kiilakoski 2014, 36–37.)

6.2 Karttatehtävä ja välituntitoiminta

Vastauslomakkeen jälkeen asetimme kartan Vuosaaresta esille, ja pyysimme nuoria sulkemaan silmänsä. Kerroimme tarinan, jossa nuori itse herää täydellisenä kesä/talviaamuna ja lähtee kotoaan omaan lempipaikkaansa. Postit- lapulle kirjoitettiin paikka tai tekeminen mihin jokainen nuori matkasi. Paikan ei tarvinnut olla olemassa, vaan nimenomaan pyrimme keräämään tietoa mitä nuoret kaipaavat alueelleen, missä olisi parasta olla. Tarkoituksena oli nähdä mitä nuoret toivovat alueelta ja missä aikaa vietetään.

7 TULOKSET JA ANALYSOINTI

Tiedon purkaminen oli melko raskas ja pitkä projekti, sillä kaikkiaan RuutiBudjetin kyselylomakkeeseen vastasi noin 600 nuorta Vuosaaren yläkouluista. Toisaalta opinnäytetyön tuloksellisuuden kannalta suuri vastausprosentti toi laajempaa ymmärrystä nuorten toiveista ja odotuksista. Tiedon purku tapahtui pienissä osissa ja jokainen vastauslomake käytiin huolellisesti yksi kerrallaan läpi. Materiaalin purku osoitautui paikoin haastavaksi. Osa nuorista oli vastannut kysymyksiin yksisanaisesti tai epäselvästi, jolloin vastauksista muodostui tulkinnanvaraisia. Tulkinnanvaraisuutta esiintyi erityisesti vastauksissa joista jäi epäselväksi onko kysymys paikasta, puutteesta vai toiveesta. Esimerkkinä mahdollisuus liikuntaan. Tätä mahdollisuutta oli avattu kysymyksillä: Onko sinulla mahdollisuus liikkua, missä on mahdollista liikkua, missä haluaisit liikkua, jos ei mahdollista miksi ei, ja mitä pitäisi kehittää? Vastaus oli jalkapallo. Pelkäsin manipuloivani tuloksia, joten pyrin pitämään huolen siitä, etten

tee ennakkokäsityksiä tai liian nopeita johtopäätöksiä vastauksia analysoidessani. Vastausten analysointi vaati koko vastauslomakkeen vastauksien tutkimista, jotta vastauksen tarkoitusperä löytyy. Ilmeisemmin nuori oli vastannut jokaiseen mahdollisuuteen samalla periaatteella, joten vastausten analysointi helpottui. Toisaalta positiivista oli, että suurin osa vastauksista oli erittäin monipuolisia.

Karttatehtävästä löytyi sama ongelma, vastauksien tarkoitus ei ilmene riittävän selkeästi. Nuoret laativat tarralappuihin vastauksensa ja asettivat ne kartalle, josta ohjaajat ottivat ensin kuvan, jonka jälkeen ne kerättiin talteen tarkempaa tarkastelua varten. Osa kuvista oli kuitenkin epäselviä, joten listasin epäselvät kohdat erikseen toiminnanjohtaja Kaisa Kivelän ohjeiden mukaisesti. Lopulta kuitenkin, koska tulokset osittain epäselviä jolloin tulkinnanvaraisuus lisääntyi merkittävästi, päätettiin opinnäytetyön lopullisista tuloksista poistaa tämä osio kokonaan riittävän luotettavan materiaalin kartoittamiseksi.

Tuloksista runsaasti ääniä keräsi ajanviettopaikkana nuorille tuttu ympäristö nuorisotalot (32 ääntä). Nuorisotalot ovat jo pitkään toimineet nuorten verkostoitumiskanavana, joissa tutustuminen muihin nuoriin on luotu ympäristön ja toiminnan kautta mahdollisimman luontevaksi. Kuitenkin nuoret löytävät tiensä myös muihin ajanviettopaikkoihin, joista tulikin runsaasti informaatiota kyselykaavakkeesta kerätyn materiaalin kautta. Lisää näistä aiheista ja nuorten kehitystoiveista käyn läpi tässä tuloksia avaavassa osiossa.

Paikkoja, joissa aikaa vietetään

Nuorisotalot	37
Columbus	32
Koti	18

7.1 Tiedonkeruutilaisuus

Yleisesti ottaen suurin osa kohderyhmästä vastasi kyselyyn ja tyhjiä vastauslomakkeita oli vastaajiin nähden vähän. 4 nuorta koki nimenomaan Ruudin hyvänä vaikut-

tamismahdollisuutena. Välituntitoiminnassa kerätyn palautteen mukaan tunti oli ollut hyvä ja omiin asioihin vaikuttaminen kiinnosti ainakin osaa nuorista.

Tunti oli hyvä	2
Tunti oli hyvin suunniteltu ja kiva	1
Hyviä kysymyksiä, mutta vaikea vastata	1
Kysymykset olivat vaikeita	1
Paremmat kysymykset, muuten kivaa	1
Tunti oli kiva, mutta kysymykset olivat oudossa muodossa – ihan kiva muuten	1
Se oli hyvä	1
Todella kiva	1

Tulokset eivät suoranaisesti vastaa mitkä asiat koetaan hyväksi Vuosaarella. Kuitenkin mahdollisuuksiin oli vastattu myös paikoilla ja tekemisillä, joista mahdollisuuksia löytyy. Esimerkkinä Nuorisotalot sekä Columbus koetaan paikkoina, johon nuoret ovat tervetulleita viettämään vapaa-aikaansa. Samoin kesäseteli oli toimiva hanke.

7.2 Nuoret ja hyvinvointi

Yksi hälyttävä aihe kuitenkin pisti silmään, nimittäin opiskeluterveydenhuolto. Vastauksista kävi ilmi, ettei terveydenhoitoa saa koululla aina tarpeen mukaan. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan terveydenhoitajan on oltava paikalla siten, että opiskelijalla on mahdollisuus päästä terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajan varausta.

Terveydenhoitaja paikalla joka päivä	12
Paikka, jossa voi puhua luottamuksellisesti henkilökohtaisista ongelmista	6
Parempi terveydenhuolto	5
Nopeammin lääkäriin	4
Parempia lääkäreitä	3
Selkokielisii lääkäreitä	2
Sairaala Vuosaareen	2

Myös paikkaa, jossa voi puhua henkilökohtaisista ongelmista luottamuksellisesti nousi esiin (6ääntä) ja sosiaalisia ongelmia sekä psyykkistä hyvinvointia tukevia ehdotuksia nousi esiin.

Apua ystävien saamiseen ja niistä kiinni pitämiseen	1
Toisten hyväksyminen sellaisina kuin ovat	1

Infopiste ongelmille	1
Toimisto, jossa autetaan sinua löytämään paikka, jossa sinulla on oikeasti hyvä olla	1

Nuorten mielenterveyshäiriöt ovat nykypäivänä yleisiä. Mielenterveyshäiriöllä ei tarkoiteta pelkästään psykooseja, syömishäiriöitä tai aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriötä (ADHD) vaan myös perinteisiä ahdistuneisuushäiriöitä, päihdehäiriöitä tai masennusta. Erilaisia häiriöitä voi olla useita samanaikaisesti ja esimerkiksi päihteet voivat aiheuttaa masennusta tai ahdistuneisuutta. Tutkimuksen mukaan noin 20–25 prosenttia koululaisista ja nuorista aikuisista kärsivät jonkin asteisesta mielenterveyden häiriöstä. (Marttunen, Huurre, Strandholm, Viialainen 2013.) Koen huolestuttavana, että vastauksista kuultaa läpi nuorten huoli itsestään, ahdistuneisuus ja yksinäisyys. Vaikka näin oli vastannut vain muutama nuori, uskon että he eivät kuitenkaan ole ainoita tuntemuksineen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) määrää myös oikeudesta käyttää psykologi- ja kuraattoripalveluita. Oppilashuolto on järjestettävä seitsemän päivän kuluessa opiskelijan pyynnöstä. Kiireellisimmissä tapauksissa keskustelumahdollisuus on järjestettävä saman tai seuraavana työpäivänä. Ilmeisesti näin ei kuitenkaan ole. Jos Vuosaaren alueelta puuttuu kouluilta kuraattori sekä terveydenhoitaja, tai heidän palveluitaan ei ole mahdollista käyttää jokaisena arkipäivänä, miten mielenterveyshäiriöitä voidaan ennaltaehkäistä tai hoitaa. Nuorelle on murrosiän jyllätessä ja oman itsensä etsimisessä tarpeeksi tekemistä, joten matala kynnyks hoitoon pääsemiselle tai tuelle on tehtävä mahdolliseksi. Mielenterveyshäiriöstä kärsivä nuori, ei välttämättä kykene etsimällä etsimään itselleen apua, jos ensimmäinen yritys koulun kautta epäonnistuu. Ihmettelen kovasti, miten voi olla mahdollista, ettei Vuosaaren alueen kouluissa ole laissa määrättyjä mahdollisuuksia nuorille.

7.3 Kesätyöt

Työelämä sekä työssäoppiminen keräsivät runsain määrin ääniä. Nuoret toivoivat lisää kesätöitä, apua kesätyön hakuun sekä lisää TET- paikkoja. Vuonna 2016 järjestettiin Kesäseteli- hanke, jolla pyrittiin lisäämään nuorten kesätyöllistymistä. Yhteistyössä toimivat nuoret, yrittäjät sekä Helsingin kaupunki. Kesäseteli on lähtenyt liik-

keelle Ruudin Ydinryhmän 2014 aloitteesta ja se pyrittiin saamaan pilottihankkeeksi Helsingin kaupungille jo vuodeksi 2015. Kesäseteli oli tarkoitettu 9. – luokkalaisille helsinkiläisille nuorille ja se jaettiin 72 koulussa alku vuodesta. Kesäseteli oli arvoltaan 300 euroa ja sopimuksen mukaan nuoren on saatava tehdä töitä vähintään 10 päivää ja työtunteja 50. Näistä päivistä ja tunneista nuoren on netottava vähintään 335 euroa lomakorvauksineen. Työnantaja on myös velvollinen maksamaan normaali työntantajamaksut. (Helsingin kaupunki 2016a.) Kesäseteli oli menestys ja se näkyi myös tämän vuoden tuloksissa. Nuoret toivoivat kesäseteliä kyselyssä myös nuoremmille ja muutaman nuori oli keskustellessani myös sitä mieltä, että kesäseteli pitäisi mahdollistaa jo 8.- luokalla.

Mahdollisuus oppia uutta ja kehittää omia taitojaan: Kesätyö

Lisää kesätöitä	211
Apua kesätyön hakuun	29
Lisää TET-paikkoja	12
Kesäseteli nuoremmille	7
Lisää kesätöitä 14-vuotiaille	6
Lisää kesätöitä 14-15- vuotiaille	4
Enemmän töitä koulun jälkeen	4
Kesätöitä kahvilasta	4
Kesäseteleitä lisää	3
Apua nuoriso-ohjaajilta kesätyön hakuun	3

Tuloksista kävi myös ilmi, ettei työnhaku ole hallussa ja siihen halutaan lisää tukea. Nuorten toiveena oli kesätöitä yleisesti lisää ja kesäseteli- hanketta tullaankin jatkaamaan myös vuonna 2017. Ehdotettiin myös, että kesäseteli oli mahdollinen myös nuoremmille, jo 7.- ja 8. – luokkalaiset haluavat kesätyöpaikan. Kesäseteli työllisti vuonna 2016 Helsingissä 72 yläkoulun 9.- luokkalaiset. Jotta kesäseteli voitaisiin tarjota myös esimerkiksi 8.- luokkalaisille, tarvitaan hankkeeseen lisää työnantajia. Kuitenkin uskon siihen, että kesäseteli on suosiossaan noususuhdanteinen ja se antaa työnantajalle näkyvyyttä sekä positiivista mainetta, joten moni työnantaja lähtee varmasti mukaan hankkeen edetessä.

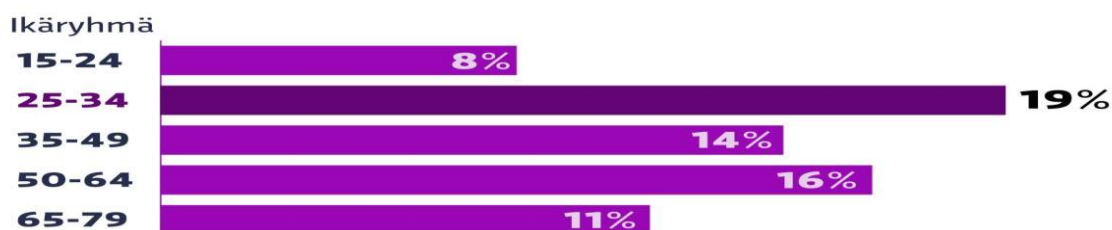
Lisää kesätöitä	53
Apua kesätyön hakuun	29
Kesäseteli nuoremmille	7
Lisää kesätöitä 14-vuotiaille	6

Enemmän töitä koulun jälkeen	4
Kesätöitä kahvilasta	4
Lisää kesätöitä 14-15- vuotiaille	4
Apua nuoriso-ohjaajilta kesätyön hakuun	3
Nettisivu, josta helppo löytää kesätöitä	2
Lisää kesätöitä alle 16- vuotiaille	1
Lisää kesätöitä alle 18- vuotiaille	1
Lisää kesätöitä 15- vuotiaille	1

Hankkeen ideana antaa nuorille hyviä kokemuksia ensimmäisistä työpaikoista, luoda tulevaisuuteen parempia työntekijöitä. Vastuullinen kesäduuni 2016- kampanjan periaatteet toimivat myös kesäsetelin edellytyksinä. Se edellyttää rekrytointiprosessin ajan tasalla pitämistä ja positiivisen kuvan luomista työelämästä. Lisäksi se vaatii perehdytystä sekä ohjaamista työtehtäviin, unohtamatta palautteen antoa. Tasavertaisuus muiden työntekijöiden kanssa ja kesätyöntekijälle maksetaan kohtuullista palkkaa. Vastuullinen kesäduuni – kampanjan periaatteet vaativat myös kirjallisen sopimuksen teon sekä työn päättyessä kirjallisen työtodistuksen kirjoittamisen. (Helsingin kaupunki 2016b.)

Ylen teettämän tutkimuksen mukaan nuoret pelkäävät eniten oman työpaikkansa menettämistä. Taloustutkimuksen tutkimusjohtajan Tuomo Turjan mukaan pelko johtuu siitä, että opiskelut ovat juuri loppuneet ja siirtymä työelämään on vasta alussa. (Tikkala 2016.)

Pelkää tai on ajoittain epävarma työpaikastaan

Lähde: Taloustutkimus

7.4 Liikunta

Liikunta yleisenä aiheena toi valtavasti erityyppisiä vastauksia. Parhaimpana liikunnan harrastuspaikkana nuoret pitivät yleisesti Vuosaaren urheilupuistoa eli Kartanoa (kts urheilukentät), josta löytyy tekonurmi, jäähalli ja Skate-puisto. Se sai myös paljon

kehitysehdotuksia. Eniten ääniä sai Vuosaaren Urheilutalo, josta löytyy kuntosalin ja uimahallin lisäksi mm. iso sisäpelikenttä ja peilisali.

Paikkoja, jossa mahdollisuus liikuntaan

Urheilukentät	6
Uimahalli	5
Urheilutalo	5
Liikuntapuistot	3
Heteniitynkenttä	3

Liikunta oli ylivoimaisesti isoin kategoria, johon nuoret vastasivat. Liikuntaan liittyviä vastauksia löytyi lähes kaikkien mahdollisuuksien alta. Yksi isommista kehittämiskoh-teista on nuorten mielestä koripallo.

Lisää koripallokenttiä	82
Koriskenttien korjaus	4
Matalammat korit	1

Vuosaaren alueelta löytyy muutamia koripallokenttiä, useimmat niistä koulujen alu-eelta. Osa koripallokentistä on erittäin huonossa kunnossa. Korit ovat vääntyneitä ja verkottomia sekä pelialusta on kelvoton. Esimerkiksi Vuosaaren Heteniityn urheilu-puistosta löytyy pieni koriskenttä, mutta sen peli alusta on huonokuntoista asfalttia ja osaltaan täynnä hiekkaa. Myös liikuntahalli ja urheilukeskukset olivat nuorten toiveis-sa. Vuosaaren alueelta löytyy Vuosaaren urheilutalo, josta löytyy uimahalli, kuntosali sekä ryhmäliikuntaa. Urheilupuistoja Vuosaaresta löytyy kaksi. Pohjois-Vuosaassa sijaitseva Heteniityn urheilupuisto pitää sisällään tekonurmikentän, tenniskentät, yleisurheilukentän sekä aidon nurmikentän, jolla pelataan alueen jalkapallojoukkueen edustuspelit. Sen lisäksi Vuosaaresta löytyy Vuosaaren urheilupuisto, eli Kartano, josta löytyy tekonurmien lisäksi skeittipuisto sekä jäähalli.

Liikuntahalli	35
Liikuntapuisto	10
Liikuntamyly	3
Isompi urheilutalo	2
Urheilukeskus	1
Liikuntahalli Fallbackaan	1
Ilmainen halli	1

Jalkapallo sai osakseen paljon kehittämissuhteita. Lähinnä ehdotukset koskivat kenttiä. Nuoret toivovat, että alueen hiekkakentät muutettaisiin tekonurmiksi ja yleistä kunnostusta kentille. Myös jalkapalloon soveltuvaa kuplahallia ja lämmitettyä tekonurmea toivottiin alueelle, jotta pelaaminen olisi mahdollista myös talviaikaan. Alueelta löytyy monta jalkapallokenttää ja suurin osa kentistä on tekonurmia. Pohjimmaisena ajatuksena uusista kentistä on kuitenkin se, että parhaat kentät ovat varattuina seurojen treeneihin sekä palloliiton pelejä varten. Näin ollen kentät ovat aina varattuja, joten nuoret jotka eivät kuulu jalkapalloseuroihin vaan harrastavat pelaamista harrastukseen, pääsevät harvoin käyttämään kenttää. Vuosaaren urheilupuisto on ottanut huomioon kentän käyttöön liittyvät ongelmat ja tarjoaa vapaita harjoitteluvuoroja tiistaisin ja torstaisin klo 16.00 – 18.00 sekä lauantaisin 12.00–14.00 (Helsingin kaupunki 2016c). Se, että nuoret toivovat enemmän vapaita kenttiä kertoo kuitenkin siitä, että vapaat harjoitteluvuorot täyttyvät nopeasti. Tekonurmikenttiä löytyy Vuosaaresta kahdesta paikkaa, mutta hiekkakenttiä löytyy jokaisen koulun alueelta. Olisiko mahdollista remontoida esimerkiksi yksi alueen koulun kentistä tekonurmeksi, joka on koulujen käytössä aamupäivän ja vapaa iltaisin? Vuosaaren urheilupuisto voisi tarjota omat vapaaharjoittelu aikansa ja sen lisäksi olisi täysin vapaalle harjoittelulle tarkoitettu tekonurmi esimerkiksi Rastilassa. Riittäisikö esimerkiksi RuutiBudjetti kattamaan tekonurmen asennuksen?

Mahdollisuus viettää aikaa nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita

Lisää Futiskenttiä	5
Rastilaan jalkapallokenttä, joka olisi vapaa (ei seurojen treenejä)	4
Futiskerho	2
Rantafutis	2
Jalkapallohalli	1
Lisää nurmikenttiä	1

Mahdollisuus liikuntaan

Futiskenttiä	15
Kuplahalli	12
Hiekkakentät tekonurmikentiksi	11
Tekonurmia	5
Jalkapallokenttien kunnostus	3
Rantafutisturnaus	3

Lämmitetyt tekonurmikentät	2
Tekonurmia Rastilaan	1

7.5 Kaupallinen yhteistyö ja ajanviettopaikat

Nuoret viettävät runsaasti aikaa myös kaupallisten toimijoiden tiloissa. Tämä on otettu viime vuosina huomioon kehitettäessä nuorisotyötä yhteistyössä kaupallisten toimijoiden ja mm. vartijoiden kanssa. Kahvilat ja ostoskeskukset ovat tuttu ympäristö kaupunkilaisnuorille.

7.5.1 Kahvilat

Vaikka suoranaisesti tuloksissa kahvilat eivät olleet suosituimmassa päässä, ne olivat kuitenkin yksi isoimpia toiveita sekä kehittämiskohteita kyselyssä. Tulosten mukaan nuoret toivovat alueelleen joko kahvilaa tai vaihtoehtoisesti nuorisokahvilaa. Vuosaaren kauppakeskus Columbuksesta löytyy Vuosaaren Seurakunnan nuorisotoimeen kuuluva päihteetön nuorisokahvila Hard Gospel Cafe, joka on tarkoitettu yläasteikäisille tai vanhemmille ja on avoinna tiistai-iltaisina. Nuorisokahvilan aukioloajat sopivat hyvin yhteen alueen nuorisotalojen aukioloaikojen kanssa, sillä tiistaisin alueen nuorisotalot ovat suljettuna. Vuosaaren Seurakunta järjestää kahvilan lisäksi mm. kahvila-avustajan koulutusta, retkiä, isostoimintaa- ja koulutusta sekä leirejä. (Vuosaaren nuoriso- ja junnutoiminta 2016.)

Kahviloita	47
Nuorisokahviloita	18

7.5.2 Kauppakeskus Columbus

Kauppakeskus Columbus sijaitsee Vuosaaren metroaseman yhteydessä ja se nousi esiin tärkeimpänä ajanviettopaikkana (37 ääntä). Kauppakeskus Columbus on nuorten suosima vapaa-ajanviettopaikka, joka on toiminut ajanviettopaikkana nuorille jomonen vuoden ajan. Oman nuoruuteni vietin Vuosaaressa ja alueen nuorisotalojen lisäksi Columbus toimi hyvin keskeisenä tapaamispaikkana. Nuoret toivat esiin kehi-

tysehdotuksia kauppakeskukseen. Vaikka nuoret tuntuvat viihtyvän kauppakeskuk-
 sessa, heiltä nousi esiin monia kehitysehdotuksia sekä puutteita mitä Columbuksesta
 puuttuu.

Mahdollisuus viettää aikaa nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita

Leffateatteri Vuosaareen	18
H&M Vuosaareen	12
Lisää penkkejä	12
Lisää penkkejä Columbukseen	10
Columbukseen hengauspaikka	6
Enemmän hengauspaikkoja	5
Macdonalds Columbukseen	4
Lisää kauppoja columbukseen	4
Enemmän megistä	2
Koripalloja Columbukseen	1
Enemmän kahviloita columbukseen	1
Potkulautailu sallituksi Columbuksesta	1
Vuokrattu tila Columbuksesta nuorille, jossa ei ohjaajia	1

Mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria

Laturipiste Columbukseen	1
--------------------------	---

7.5.3 Yhteistyö verkostojen välillä

Nuorten palvelut Ry sekä Raha-automaatti yhdistys ovat järjestäneet projektin vuon-
 na 2014, jossa pyrittiin saattamaan eri verkostoja yhteen. Näihin verkostoihin laske-
 taan mukaan mm. Vuosaaren alueen nuorisotoimi, Vuosaaren seurakunta sekä
 kauppakeskus Columbuksen kaupalliset toimijat. Nuorisotyön toimijoita on kaupalli-
 sissa tiloissa vaihtelevasti. Vaikka nuorisotyön toimijoilla on osaamista niiden nuorten
 kohtaamisessa, jotka apua tarvitsevat, löytyy kaupallisilta toimijoilta tietoa, jota nuori-
 sotyöntekijöiltä ei välttämättä löydy. Projektin ideana oli yhteistyö näiden toimijoiden
 välillä, jolloin verkostotyön kautta kauppakeskusten toimijat voivat olla mukana te-
 kemässä ennaltaehkäisevää- sekä etsivää nuorisotyötä. (Nuorten palvelu Ry 2016).
 Kauppakeskus Columbuksen järjestyksenvalvojat ovat usein eniten kontaktissa nuo-
 riin kauppakeskuksen alueella. Kesäkuussa 2014 järjestettiin koulutus järjestyksen-
 valvojille, johdolle ja muulle henkilökunnalle, jonka ideana oli korostaa nuorten koh-

taamista nuorina ja heidän ymmärtämistään sekä henkilökunnan yhtenäisiä toimintamalleja. (mt.) Yhteistyö Columbuksen ja nuorisotalojen välillä on erittäin tärkeää.

RuutiBudjetilla ei pystytä kustantamaan eri kauppojen ja ravintoloiden laajentumista, mutta nuorten toiveet laitetaan eteenpäin toimijoille. Columbuksen kehittämisehdotukset viedään varmasti eteenpäin ja ne otetaan huomioon kauppakeskusta kehittäessä. Se lähteekö Columbus kuitenkin kehittämään nuorten toiveita esimerkiksi hengailupaikoissa tai penkkien lisäämisessä on epävarmaa. Tuovatko nuoret asiakaina rahaa kauppakeskukselle vai aiheuttavatko he vain häiriötä tai maksavien asiakkaiden katoamista, on vaikea tietää.

7.6 Kulttuuri

Elokuvateatterit tulivat myös esiin kulttuurin kokemisen ja tuottamisen mahdollisuuden kohdassa. Ehdotuksista erityisesti elokuvateatterin saamiseksi Vuosaaren toi paljon ääniä (66+18). Nuoret olivat tietoisia myös siitä, että elokuvateatteria kaavailaan Itiksen kauppakeskukseen tulevana vuonna. Suurin osa äänistä tuli mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria- kohdan alle. Pohdin tuloksia kootessani, oliko vastaus elokuvateatteri Vuosaaren suosituin, koska elokuvat kuuluvat suurimpana kulttuurin muotona nuorten elämään, eivätkä muut kulttuurin ilmiöt ole niin tuttuja.

Mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria

Elokuvateatteri Vuosaaren	66
Lisää elokuvia	4
Teatteria	4
Leffapaikkoja	1

Kulttuurikeskus Vuotalo, joka sijaitsee kauppakeskus Columbuksen vieressä, esittää elokuvia Vuosalissaan. Elokuvat eivät toki ole Finnkinon esittämien elokuvien kaltaisia, vaan vähemmän tunnettuja ja nuorien mielestä taiteellisia. Vuotalo saisi varmasti enemmän asiakkaita nuorista, jos he markkinoisivat toimintaansa enemmän tai tekisivät enemmän yhteistyötä alueen nuorisotoimen kanssa. Lisäksi elokuvatarjontaan voisi lisätä nuorille tarkoitettuja ja kiinnostavia elokuvia houkuttimiksi Vuotalon toimintaan. Viime vuoden RuutiBudjetissa järjestettiin katufestivaalit Aurinkolahden rannal-

la. Tänä vuonna erilaisia tapahtumia toivottiin jonkin verran, ja kesän festivaalit olivat menestys. Uskon kuitenkin, että tänä vuonna RuutiBudjetti ei lähde toteuttamaan uusia katufestivaaleja.

Mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria

Festarit	16
Kulttuurifestarit	8
Musiikkitapahtumia	6
Cosplay	4
Keikkoja	2
Ikärajat alas keikoille	2
Flashmob	2
K-pop tapahtuma	2

7.7 Ympäristö ja liikkuminen

Alueen ja ympäristön viihtyvyyteen löytyi myös kehitysehdotuksia. Kouluaiheiset kehitysideat olivat suosittujen vastausten joukossa. Yleisesti koulujen kuntoa kommentoitiin sekä pyrittiin kehittämään, kouluruuasta koulun kaappeihin. Osa koski julkista liikennettä ja varsinkin metroasemia. Siistimmät metroasemat ja lämpimämmät metroasemat nousivat esiin toiveista. Epämääräisten päihteiden käyttäjien poistamista metroasemilta toivottiin, jotta nuoret eivät tuntisi oloaan turvattomiksi. Osa nuorista selkeästi viettää aikaansa myös metroasemilla, ja Vuosaaressa metroasema ja kauppakeskus Columbus sijaitsevat vastakkain. Vaikka metroasemien turvaaminen ja siisteys ovat tärkeitä asioita yleisesti, metroasemia ei ole tehty ajanviettopaikaksi. Hyvä ehdotus oli kuitenkin roskiksien asentaminen metroihin. Se vähentäisi roskaimista metroissa sekä metroasemilla.

Mahdollisuus viettää aikaa nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita

Siistimmät metroasemat	3
------------------------	---

Mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa ympäristöönsä

Metro syvemmälle Vuosaareen	1
Lämpimämmät metroasemat	1
Metroasemat siistimmäksi, alkoholistit ja nistit pois, turvaton olo	1

56 nuorta oli sitä mieltä, että yleisesti roskiksien lisääminen olisi tarpeellista. Myös alueen yleinen siisteys sai ääniä ja siivoustalkoita sekä kisoja ehdotettiin. Mahtava ehdotus oli yleisten juhlapäivien jälkeen järjestettävät talkoot, jossa juhlapaikat, kuten esimerkiksi Aurinkolahden ranta uutena vuotena, siivottaisiin juhlien tuomista roskista yhteistuumiin.

Mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa omaan ympäristöönsä

Lisää roskiksia	56
Metroihin roskikset	4
Kierrätys	3
Röökkipaikkoja (joissa tuhkakupit)	3
Talkoita	2
Viihtyisämpi Vuosaari	2
Kierrätyspisteitä	2
Siistimpi ympäristö	2
Roskienkeruupaja	2
Siivoustalkoita ja tapahtumia	2
Enemmän kukkia	1
Mahdollisuus kierrättää	1
Siivouskiset	1
Siivouspäivä	1
Yhteiset siivoustalkoot isojen juhlien jälkeen esim. Uusi vuosi tai Vappu	1

8. JOHDOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön laatiminen oli raskas prosessi, jonka aikana kuitenkin koen oppineeni ja ymmärtäneeni omasta työnkuvastani paljon sellaista, joka muutoin olisi jäänyt huomioimatta. Tiedonkeruun ja kirjallisen työn merkitys nuorisotyössä on laajaa ja siihen tulee kiinnittää huomiota. Ilman riittävää tietopohjaa ja materiaalia ei myöskään kenttätöitä voida suorittaa. Vaikkakin yhteisöpedagogin työhön liittyy paljon jalkautuvaa ja kenttätöitä, liittyy siihen myös runsaasti jatkuvaa ammattitaidollista oppimista ja kehittymistä, tutkitun teorian parissa. Jatkuva itsensä kehittäminen sekä ajantasaisen tiedon keruu nuorten asenteista sekä elämästä, kehittävät yhteisöpedagogin tietoperustaa koko ammatillisen elämän ajan. Nuorten ihanteet, arvot, normit sekä asenteet muuttuvat vuosittain ja siksi yhteisöpedagogin on myös kehitettävä taitojaan, jotta ymmärrys nuorten ajatusmaailmaan säilyy.

8.1 Tiedonkeruu

Kyselyyn vastanneiden määrä oli runsasta ja yllätti minut positiivisesti. Kysely itsessään sisälsi seitsemän pääkysymystä, joista jokaista oli avattu lisäksi apukysymysten avulla. Kysely suoritettiin koululuokissa ja se oli sisällytetty oppilaiden opiskeluajankaan. Jokaisella luokalla oli aikaa vastata yhden oppitunnin, tässä tapauksessa 45 minuutin oppitunnin verran. Oppitunnin alussa katsoimme lyhyen videon, jonka tarkoituksena oli helpottaa nuorien lähestymistä aiheeseen, jotta kouluympäristö kyselyn vastaamispaikkana ei loisi nuorille käsitystä että kyselyssä tulisi pystyä vastaamaan kysymyksiin oikein. Näin nuoria ohjattiin vapaampaan asioiden tarkasteluun ja kohtaamiseen, jolloin vastauksiin saatiin nuorten aito mielipide. Video avasi mielestäni ilmapiiriä ja rentoutti nuoria silminnähden. Videon katsomisen jälkeen avasin lyhyesti RuutiBudjetin merkitystä ja jaoin oppilaille kysymyskaavakkeet. Vastaustilanne oli mielestäni kaikkiaan rakenteellisesti hyvin suunniteltu ja laadittu, mutta koin että oppitunnin pituus oli hieman liian lyhyt. Pidempi 75 minuutin oppitunti olisi antanut enemmän pelivaraa mahdollisille nuorten esittämille lisäkysymyksille sekä keskustelulle ja olisi näin ollen luonut entisestään vapaamman ilmapiirin vastausten laatimiselle. Lisäksi huomionarvoista on mainita, että en itse osallistunut kaikkien luokkien ohjaamiseen, vaan kaksi muuta luokkaa olivat nuorisotalojen työntekijöiden vetämiä. Tällöin tulee ottaa huomioon se, että nuorten kysymysten vastauksiin ja yleiseen keskusteluun on voinut tulla eri luokkien kesken hajontaa, kun kyselytunteja ei ohjannut sama tiimi.

8.2 Vastausten analysointiprosessi

Suuri määrä vastauksia, vastausten laaja hajonta sekä vastanneiden toisinaan epäselväksi jääneet vastausmallit tekivät materiaalin lajittelun ja analysoinnin haasteelliseksi. Tästä syystä mm. Karttatehtävä jouduttiin jättämään tämän opinnäytetyön tulosten analysoinnin ulkopuolelle, sillä tulosten tulkinnanvaraisuus loi vaaran tulosten luotettavuuden heikkenemiselle. Karttatehtävästä kerättyä informaatiota tullaan

kuitenkin myöhemmin käyttämään tämän opinnäytetyön ulkopuolisessa käytössä, RuutiBudjetin työpaja-vaiheessa nuorisotoimen työntekijöiden ja mukaan lähteneiden vapaaehtoisten nuorten toimesta.

Kyselystä kerätyn vastausmateriaalin lajitteluun kului prosessista eniten aikaa. Lajittelun jälkeen tulosten analysointi kuitenkin helpottui merkittävästi ja pitkä tulosten tarkastelu loi laajan ymmärryksen nuorten toiveisiin ja kokemuksiin Vuosaaren alueen toiminnasta. Mieluisaksi ja suoraviivaisemmaksi toiminnaksi materiaalin läpikäymisessä koin samakaltaisten ja selkeiden vastausten löytymisen ja keräämisen yhteen. Mielekästä oli myös huomioida selkeästi esiin nousevia nuorten kokemia nuorisotyön toiminnan kehittämiskohteita, toisin sanoen nuorisotyötoiminnan epäkohtia, sillä niiden ymmärtäminen ja tulevan toiminnan ohjaaminen nuorille oikeaan suuntaan ohjaa myös omaa toimintaani tulevaisuudessa nuorten kanssa toimivana ammattihenkilönä.

8.3 Tuloksista toimintaan

Kaikkiaan vastaukset loivat laajempaa ymmärrystä nuorten toiveista ja ohjasivat nuorisotyön toiminnan kehittämistä tulevaisuudessa. Osa vastauksista oli jo ennalta odotettavissa, erityisesti vastaukset jotka koskivat kauppakeskus Columbukseen sijoittuneita toiminnan kehittämisideoita. Kuitenkin esiin nousi myös paljon sellaista, jota en ollut osannut odottaa. Näistä tuloksista otan nyt esiin kaksi erityistä kokemusta, joista ensimmäinen koskee nuorten vastauksista huokunutta rehellisyyttä ja avoimuutta. Osa nuorista toi esiin omaa psyykkistä ja sosiaalista pahoinvointiaan ja toivoivat ”turvallisen ympäristön” luomista ilman selkeätä sijoitusta tai kohdetta. Tämä herätti huolen nuorten hyvinvoinnista ja tarpeen ymmärtää nuorisotyön tavoitteita ja tärkeyttä entisestään. Toisaalta osa nuorista ei joko osannut tai ollut kiinnostunut vastaamaan kysymyksiin rehellisesti tai avoimesti, vaan nuorille tyypillinen ”läpän heitto” huokui vastauksista. Kuitenkin kaikkiaan ymmärrys nuorten toimintaan liittyvistä toiveista ja tarpeista sekä nuoren hauraan mielen ymmärtäminen parantui vastauksia lukiessa. Tulevaisuudessa itsenäisenä ammattilaisena, yhteisöpedagogina, työskenteleminen nuorten kanssa helpottui ja avartui. Koen lisäksi RuutiBudjetin hyötyneen materiaalin keräämisestä ja tulosten kokoamisesta sekä analysoinnista, jolloin kaikkiaan projekti on mielestäni ollut toimiva ja onnistunut.

8.4 Tulevaisuuden kehittämishaasteet

RuutiBudjettiin keräämäni materiaali oli runsasta ja siitä saatiin käyttökelpoista aineistoa ja ehdotelmia RuutiBudjetin seuraavaan vaiheeseen. Kokemuksellisesti opinnäytetyö on ollut haasteellinen prosessi, joka on kuitenkin luonut edellytyksiä tulevaisuuden ammattikuvaan yhteisöpedagogina. Se on avartanut ymmärrystäni nuorten toiveista ja lähestymisestä omaan ympäristöönsä sekä samalla valottanut nuorten kokemaa turvattomuutta ja ohjaa tulevaisuudessa näin ollen entisestään omaa toimintaani näiden nuorten löytämiseksi ja auttamiseksi.

Vaikkakin koen projektin onnistuneeksi, halun nostaa esiin muutaman kehittämismahdollisuuden. Tulevaisuudessa olisi hyvä jos tiedonkeruun ajankäyttöön voisi kiinnittää huomiota ja suunnittelua viedä tältä osin edelleen eteenpäin. 75 minuutin pituinen oppitunti ohjaisi oppilaita entistä rennompaan ilmapiiriin ja avoimempaan kohtaamiseen ja vaikuttaisi näin ollen myös vastauksista saatuun aineistoon. Erityisenä toiminnan kehittämissuunnitelmana nimeäisin RuutiBudjetin ja koulujen yhteistyössä tehtävän vielä pidemmälle viedyn nuorten toiveiden ja kehittämissuunnitelmien kuulemisen, jossa tiedonkeruuseen voisi käyttää kokonaisen päivän. Tällöin koulut voisivat kuunnella nuorten toiveita ja kehittää esim. omaa vapaavalintaisten opintojen ja harrasteiden suuntaa ja samalla nuoret voisivat laajemmin tuoda esiin myös nuorisotoimeen kohdistamiaan toiveita ja odotuksia. Tällaisella koulujen ja nuorisotoimen välisellä yhteistyöllä voitaisiin luoda nuorille paremmat edellytykset kattavaan vapaa-ajan toiminnan tukemiseen ja mahdollisilta päällekkäisyyksiltä toiminnassa vältyttäisiin.

Kaikkiaan koen RuutiBudjetin tarpeelliseksi ja onnistuneeksi projektiksi, missä Helsingin kaupunki antaa nuorille ääneen ja huomioi paikoin hyvinkin suoraan nuorten esittämät omat toiveet ja tarpeet. Tällainen matalan kynnyksen vaikuttamismahdollisuus ohjaa nuorten kasvamista kantaa ottavina ja osallistuvina kansalaisina. Nuorten kuuleminen eheyttää ja vahvistaa omakuvaa sekä luo yhteenkuuluvuutta yhteiskuntaan. Nuoria osallistava toiminta on siis toisin sanoen nuorten kunnioittamista ja ohjaamista itsenäiseen ajatteluun ja toimintaan. Jokaisella nuorella on oltava ääni ja jokaista nuorta tulisi kuunnella.

LÄHTEET

- Alatalo-Abubakar, Sini 2016. Munkkiniemen nuorisotyöyksikön RuBuFest vol.2. Viitattu 23.11.2016. <http://ruutibudjetti.munstadi.fi/2016/10/19/munkkiniemen-nuorisotyoyksikon-rubufest-vol-2/>
- Euroopan Unionin neuvosto 2015. Nuorten vaikutusmahdollisuudet ja kansalaisyhteiskuntaan osallistuminen. Viitattu 23.11.2016. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=URISERV:150401_1&from=FI
- Euroopan komissio 2016. EU:n nuorisostrategia. Viitattu 23.11.2016. http://ec.europa.eu/youth/policy/youth_strategy/index_en.htm
- EUROPA 2016. Koulu, nuoriso ja urheilu. Viitattu 23.11.2016. http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/education_training_youth.html?root_default=SUM_1_CODED%3D15&locale=fi
- Emobit Oy, Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto, 2016. Katsastus osallistuvan budjetoinnin historiaan. Viitattu 23.11.2016. <http://osallistuvabudjetointi.fi/maailmalta/katsaus-osallistuvan-budjetoinnin-historiaan/>
- Emobit Oy, Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto, 2016. Suomi (Sitra). Viitattu 23.11.2016. <http://osallistuvabudjetointi.fi/maailmalta/suomi-sitra/>
- Gellin, Maija & Gretschel, Anu & Jokinen, Kimmo & Kiilakoski, Tomi & Lundbom, Pia & Matthies, Aila-Leena & Mäntylä, Niina & Nivala, Elina & Rynnänen, Aimo 2012. Demokratiaremontin työkaluja. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiapöytäkirja. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Hakapaino, 250.
- Gretschel, Anu 2002. Kunnallisen nuorten osallisuusympäristön perustaminen. Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Kuntatalon paino.
- Gräno, Sari 2015. RuutiBudjetti kehittyvä toimintakokonaisuus. Helsingiläisten nuorten lähidemokratiaa vahvistamassa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön perustutkinnon opinnäytetyö. 49, 52, 57, 59–60. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/98221/Grano_Sari.pdf?sequence=1

Harju, Aaro 2004. Osallisuus. Viitattu 23.11.2016.

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/osallisuus

Harju, Aaro 2010. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. 2. painos. Vantaa: Hansaprint Oy. 90–91, 100

Harju, Aaro 2010. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. 2. painos. Vantaa: Hansaprint Oy. 90–91, 100.

Helsingin kaupunki, 2016a. Helsingin kesäseteli 2016. Viitattu 23.11.2016.

<http://kesaseteli2016.munstadi.fi/>

Helsingin kaupunki, 2016b. Helsingin kesäseteli 2016. Työnantajalle. Viitattu 23.11.2016. <http://kesaseteli2016.munstadi.fi/tyonantajalle/>

Helsingin kaupunki, 2016c. Vuosaaren liikuntapuisto. Viitattu 23.11.2016.

<http://www.hel.fi/www/helsinki.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikunta/ulkoliikuntapaikat/liikuntapuistot-kentat-ja-lahiliikuntapaikat/vuosaaren-liikuntapuisto>

Kiilakoski, Tomi 2014. Teoksessa Minna Malja (toim.) Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Tampere: Juvenes Print, 36–37.

Kuntalaki 410/2015. Viitattu 23.11.2016

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410#Pidp4268752>

Korhonen, Kirsi 2004. Nuorten vaikuttajaryhmät – kunnallista päätöksentekoa vai kunnollisia tapahtumia? Teoksessa Kari Pakkunainen (toim.) Nuorten ääni ja kunnantalon heikko kaiku. Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Helsinki: Edita, 117.

Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Laitio, Tommi 2015. Kiva Helsinki = todelliset mahdollisuudet tehdä ja olla. Viitattu 23.11.2016. <http://tommilaitio.munstadi.fi/2015/02/16/kiva-helsinki-todelliset-mahdollisuudet-tehda-ja-olla/>

Laitinen, Hanna 2002. Kenen ehdoilla? Osallistaminen kehitysyhteistyössä. Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen julkaisusarja 23. Helsinki: PriimaOffset, 10.

Myllyniemi, Sami 2014. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino, 5.

Marttunen, Mauri; Huurre, Taina; Strandholm, Thea & Viialainen, Riitta (toim.) 2013. Nuorten mielenterveyshäiriöt – Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Opas: 25. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: 2013. Viitattu 23.11.2016.
<https://www.thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/lasten-ja-nuorten-mielenterveys/nuorten-mielenterveys>

Nieminen, Kalle 2012. Osallistuva budjetointi. Viitattu 23.11.2016.
<http://www.sitra.fi/artikkelit/uusi-demokratia/osallistuva-budjetointi>

Nuorisoasiainkeskus 2014. Usein kysytyt kysymykset Ruudista (FAQ). Viitattu 23.11.2016.
http://ruuti.munstadi.fi/usein-kysytyt-kysymykset-faq/#mika_on_ruuti

Nuorisoasiainkeskus 2015a. Nuorisoasiainkeskus. Organisaatio. Viitattu 23.11.2016.
<http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/Organisaatio/>

Nuorisoasiainkeskus 2015b. Nuorisoasiainkeskus. Tietoa meistä. Viitattu 23.11.2016
<http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/>

Nuorisoasiainkeskus 2015c. Nuorisoasiainkeskus. Toimintaperiaatteet ja strategia. Viitattu 23.11.2016. <http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/Strategia/>

Nuorisoasiainkeskus 2016a. Päätäjämiiitti. Viitattu 23.11.2016.
<http://ruuti.munstadi.fi/tapahtumat/paattajamiitti/>

Nuorisoasiainkeskus 2016b. Ruudin Ydinryhmä. Viitattu 23.11.2016.
<http://ruuti.munstadi.fi/ruudin-ydinryhma>

Nuorisoasiainkeskus 2016c. RuutiBudjetti. Mikä RuutiBudjetti? Viitattu 23.11.2016.
<http://ruutibudjetti.munstadi.fi/mika-ruutibudjetti/>

Nuorisoasiainkeskus 2016d. RuutiBudjetti. Äänestys: valikointi. Viitattu 23.11.2016.
<http://ruutibudjetti.munstadi.fi/mika-ruutibudjetti/aanestys/>

Nuorisoasiainkeskus 2016e. RuutiExpo. Viitattu 23.11.2016
<http://ruutiexpo2016.munstadi.fi/mika-expo/>

Nuorisolaki 2006/72 § 1. Viitattu 23.11.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Nuorten palvelu Ry, 2016. Vuoden 2014 tapahtumia. Viitattu 23.11.2016.
<http://nuortenpalvelu.fi/hankkeet/toiminta/nuorten-reviireilla-projekti/aiemmin-tapahtunutta/>

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Teoksessa Leena Koskua (toim.) Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1. painos. Helsinki: WSOYpro Oy. 94, 103–104, 108.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki1287/2013. Viitattu 23.11.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>

Tikkala, Hannu, 2016. Suomalaiset luottavat entistä vahvemmin työpaikkojensa säilymiseen. Viitattu 23.11.2016. <http://yle.fi/uutiset/3-8784478>

Tesoma. Osallistuva Budjetointi. Viitattu 23.11.2016. <http://omatesoma.fi/osallistuva-budjetointi/>

Unric, Yhdistyneiden Kansakuntien alueellinen tiedotuskeskus 2016. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 1948. Viitattu 23.11.2016.
<http://www.unric.org/fi/ihmisoikeudet/15>

Vuosaaren seurakunnan nuoriso- ja junnutoiminta, 2016. Viitattu 23.11.2016.
<https://sites.google.com/site/vuosaarennuoret/>

LIITTEET

LIITE 1

RuutiBudjetin kyselylomake 2017

RuutiBudjetti

1. Mahdollisuus viettää aikaa muiden nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita

- Missä haluat hengaila ja miksi?
- Onko jotain sellaisia paikkoja, johon nuoret eivät ole tervetulleita?
- Pitääkö jonnekin lisätä paikkoja nuorille ja mihin?
- Mitkä ovat turvallisia paikkoja Vuosaaressa ja mitkä eivät? Miksi?

2. Mahdollisuus liikuntaan

- Tarvitaanko Vuosaareen lisää liikuntapaikkoja?
- Minne? Millaisia?
- Voitko harrastaa Vuosaaressa mitä haluat? Jos et, niin miksi et?

3. Mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria

- Mikä on kulttuuri? (selittää luokalle)
- Onko sinulla mahdollisuus harrastaa haluamiasi asioita Vuosaaressa? Jos ei, niin miksi ei?
- Mitä Vuosaaressa pitää olla?

4. Mahdollisuus oppia uutta ja vahvistaa omia taitojaan

- Onko tarpeeksi kesätöitä?
- Onko tarpeeksi TET ja työharjoittelupaikkoja?
- Onko harrastusmahdollisuuksia tarpeeksi?
- Mistä muualta voit oppia uutta ja vahvistaa omia taitojasi?

5. Mahdollisuus muodostaa kaverisuhteita

- Onko tarpeeksi mahdollisuuksia muodostaa kaverisuhteita? Jos ei, niin miksi ei?
- Mitä tarvitaan lisää?

6. Mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa ympäristöönsä

- Missä voidaan toimia toisten hyväksi ja miten?

-Miten nuorten pitää vaikuttaa ympäristöönsä? Missä ja kuinka?

7. Mahdollisuus saada apua ja tukea (Kesätyöt, koulu, läksyt, kouluhaut, itsenäistyminen, henkilökohtaiset ongelmat, lääkäri, harrastukset yms.)

- Mihin asioihin pitää saada apua ja tukea? Mistä apua voi saada?

-Saadaanko sitä johonkin liian vähän?